

**Prognoza oddziaływania na środowisko projektu
"Programu ochrony środowiska
dla Gminy Lipowiec Kościelny na lata 2018 – 2021
z perspektywą do 2025 roku"**

Warszawa, 2018

**Prognoza oddziaływania na środowisko
projektu "Programu ochrony środowiska
dla Gminy Lipowiec Kościelny na lata 2018 – 2021
z perspektywą do 2025 roku"**

Praca wykonana pod kierunkiem:

Maciej Mikulski

Skład autorski:

Dominika Ścieżyńska

Agnieszka Lechniak

Michał Kozielski

1. Spis treści

1. Spis treści	3
2. Spis tabel	5
3. Spis rysunków	5
4. Podstawa prawna i cel sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko	6
5. Streszczenie w języku niespecjalistycznym	6
6. Informacje o zawartości i głównych celach projektowanego dokumentu	7
7. Metodyka sporządzania prognozy oddziaływania na środowisko	7
8. Stan środowiska obszaru objętego programem	8
8.1 Ochrona klimatu i jakości powietrza	8
8.1.1 Ocena stanu	8
8.2 Zagrożenia hałasem	11
8.2.1 Ocena stanu	11
8.2.1.1 Hałas komunikacyjny	11
8.3 Pola elektromagnetyczne	12
8.3.1 Ocena stanu	12
8.4 Gospodarowanie wodami	13
8.4.1 Ocena stanu	13
8.4.1.1 Jednolite części wód podziemnych	13
8.4.1.2 Jednolite części wód powierzchniowych	15
8.4.1.3 Zagrożenie powodziowe	19
8.5 Gospodarka wodno-ściekowa	19
8.5.1 Ocena stanu	19
8.6 Zasoby geologiczne	20
8.6.1 Ocena stanu	20
8.7 Gleby	21
8.7.1 Ocena stanu	21
8.8 Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	22
8.9 Zasoby przyrodnicze	37
8.9.1 Ocena stanu	37
8.9.1.1 Flora i fauna	37
8.9.1.2 Formy ochrony przyrody	37
8.10 Zagrożenia poważnymi awariami	40
8.10.1 Ocena stanu	40

9. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy o ochronie przyrody	40
10. Przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne lub brak oddziaływania, na cele i przedmiot ochrony obszaru natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko	45
11. Informacje możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko	53
12. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, wynikających z realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru natura 2000 oraz integralność tego obszaru.	53
12.1 Ochrona powierzchni ziemi i krajobrazu.....	53
12.2 Ochrona wód powierzchniowych i podziemnych	54
12.3 Ochrona różnorodności biologicznej, roślin i zwierząt oraz obszarów podlegających ochronie na podstawie <i>Ustawy o ochronie przyrody</i>	54
12.4 Ochrona zasobów naturalnych.....	55
12.5 Ochrona powietrza atmosferycznego i zapobieganie zmianom klimatu.....	55
12.6 Ochrona klimatu akustycznego	55
12.7 Ochrona krajobrazu kulturowego i zabytków	55
12.8 Ochrona zdrowia i warunków życia ludzi i dóbr materialnych.....	56
13. Metody analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwość jej przeprowadzenia.....	56
14. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie.....	57
15. Wykaz aktów prawnych.....	57
16. Bibliografia	59

2. Spis tabel

Tabela 1. Klasyfikacja stref w ramach oceny jakości powietrza w strefie mazowieckiej za rok 2015 i 2016..9	
Tabela 2. Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku w zależności od rodzaju terenu objętego ochroną akustyczną na podstawie Rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku [15].....	11
Tabela 3. Ogólna charakterystyka JCWPd na obszarze gminy Lipowiec Kościelny	13
Tabela 4. Charakterystyka Głównych Zbiorników Wód Podziemnych w pobliżu Gminy Lipowiec Kościelny	15
Tabela 5. Charakterystyka JCWP na obszarze gminy Lipowiec Kościelny	17
Tabela 6. Aktualna ocena stanu JCWP na obszarze gminy Lipowiec Kościelny	17
Tabela 7. Charakterystyka zaopatrzenia w wodę na terenie gminy Lipowiec Kościelny w latach 2013 – 2016.....	19
Tabela 8. Instalacje do przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych w regionie zachodnim	22
Tabela 9. Instalacje do przetwarzania selektywnie zebranych odpadów zielonych i innych bioodpadów komunalnych w regionie zachodnim	23
Tabela 10. Planowane nowe instalacje do przetwarzania odpadów zielonych i innych bioodpadów w regionie zachodnim	25
Tabela 11. Instalacje do składowania odpadów komunalnych oraz odpadów powstających po ich przetworzeniu w regionie zachodnim.....	25
Tabela 12. Planowane nowe instalacje do składowania odpadów komunalnych oraz odpadów powstających po ich przetworzeniu w regionie zachodnim	26
Tabela 13. Wykaz instalacji przewidzianych do zastępczej obsługi, w przypadku gdy znajdująca się w nich instalacja uległa awarii lub nie może przyjmować odpadów z innych przyczyn	27
Tabela 14. Masa odpadów komunalnych odebrana i zebrana z terenu Gminy Lipowiec Kościelny w 2016 i 2017 roku.....	35
Tabela 15. Wykaz pomników przyrody w Gminie Lipowiec Kościelny - źródło Gmina Lipowiec Kościelny	38
Tabela 16. Problemy w zakresie ochrony klimatu i jakości powietrza na terenie Gminy	41
Tabela 17. Problemy w zakresie zagrożenia hałasem na terenie Gminy	41
Tabela 18. Problemy w zakresie promieniowania elektromagnetycznego na terenie Gminy	41
Tabela 19. Problemy w zakresie gospodarowania wodami na terenie gminy Lipowiec Kościelny.....	41
Tabela 20. Problemy w zakresie gospodarki wodno-ściekowej na terenie Gminy	42
Tabela 21. Problemy w zakresie gospodarki odpadami na terenie Gminy.....	43
Tabela 22. Problemy w zakresie zasobów przyrodniczych na terenie Gminy	43
Tabela 23. Potencjalne oddziaływania zadań wyznaczonych w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Lipowiec Kościelny na poszczególne komponenty środowiska	47

3. Spis rysunków

Rysunek 1. Podział województwa mazowieckiego na strefy [źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie mazowieckim w 2016 roku].....	9
Rysunek 2. Położenie stacji telekomunikacyjnych na terenie Gminy Lipowiec Kościelny, opracowanie własne	12
Rysunek 3. Zasięg występowania JCWPd i JCW względem gminy Lipowiec Kościelny (podział od 2015 r. - 172 JCWPd), opracowanie własne	14
Rysunek 4. Zasięg występowania GZWP gminy Lipowiec Kościelny, opracowanie własne	15
Rysunek 5. Zasięg występowania JCWP względem obszaru gminy Lipowiec Kościelny, opracowanie własne	16
Rysunek 6. Rozmieszczenie złóż kopalin na terenie gminy Lipowiec Kościelny	21
Rysunek 7. Obszary chronione	39

4. Podstawa prawna i cel sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko

Przedmiotem strategicznej oceny oddziaływania na środowisko jest projekt „Programu ochrony środowiska dla Gminy Lipowiec Kościelny na lata 2018 – 2021 z perspektywą do 2025 roku”. Podstawą prawną przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko jest *Ustawa o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* [1],

Konieczność opracowania *Prognozy* wynika z faktu, że w *Programie* przewidziano do realizacji przedsięwzięcia (zadania), które zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2016 r. poz. 71 z późn. Zm.) zaliczane są do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko. Niniejsza Prognoza została zakwalifikowana do rodzaju dokumentów wymienionych w art. 46 pkt 2 ustawy ooś.

Zakres Prognozy oddziaływania na środowisko wynika z art. 51 *Ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* [1].

Celem prognozy oddziaływania na środowisko sporządzanej w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko jest wskazanie potencjalnych zmian w środowisku wynikających z realizacji działań zawartych w projekcie dokumentu. W Prognozie wskazuje się na charakter i zasięg potencjalnego oddziaływania, oraz wyznacza działania mające na celu zapobieganie/minimalizację potencjalnych negatywnych oddziaływań na środowisko, w tym na zdrowie ludzi.

5. Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Prognoza oddziaływania na środowisko dla Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Lipowiec Kościelny na lata 2021 - 2025 została opracowana, ponieważ przewidziane są w nim do realizacji zadania, które zgodnie z polskim prawem zaliczane są do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, co jednocześnie obliuguje organ opracowujący dokument do sporządzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko tego dokumentu.

Prognoza zawiera informacje o stanie środowiska, istotnych problemach ochrony środowiska oraz możliwym oddziaływaniu na środowisko dokumentu, dla którego jest sporządzana. W przypadku Programu ochrony środowiska dla Gminy Lipowiec Kościelny na lata 2021 - 2025 elementami środowiska, którymi wymagają interwencji są szczególnie wody powierzchniowe i podziemne oraz powietrze atmosferyczne.

Analiza pod kątem możliwości negatywnego oddziaływania na środowisko i obszary Natura 2000 zadań ujętych w Programie ochrony środowiska dla Gminy Lipowiec Kościelny na lata 2021 - 2025, wykazała, że ich realizacja nie będzie znacząco negatywnie oddziaływać na środowisko.

6. Informacje o zawartości i głównych celach projektowanego dokumentu

Prognoza oddziaływania na środowisko została sporządzona dla projektu „Programu ochrony środowiska dla gminy Lipowiec Kościelny na lata 2018 – 2021 z perspektywą do 2025 roku” zwanego w dalszej części „POŚ dla Gminy Lipowiec Kościelny”. Podstawowym celem sporządzenia i uchwalenia POŚ dla Gminy Lipowiec Kościelny jest realizacja przez Gminę polityki ochrony środowiska zbieżnej z założeniami najważniejszych dokumentów strategicznych i programowych. POŚ dla Gminy Lipowiec Kościelny stanowić będzie podstawę funkcjonowania systemu zarządzania środowiskiem spajającą wszystkie działania i dokumenty dotyczące ochrony środowiska i przyrody na szczeblu danej JST.

Celem strategicznym POŚ dla Gminy Lipowiec Kościelny jest przedstawienie wytycznych do racjonalnych działań programowych na dalsze lata i poprawa stanu środowiska przyrodniczego gminy Lipowiec Kościelny, bądź utrzymanie dobrego poziomu tam gdzie został on osiągnięty w wyniku realizacji założeń poprzednich projektów. Zawarte w POŚ dla Gminy Lipowiec Kościelny rozwiązania inwestycyjne oraz organizacyjno-informacyjne przyczynią się do właściwego, zgodnego z zasadą zrównoważonego rozwoju gospodarowania zasobami przyrodniczymi.

POŚ dla Gminy Lipowiec Kościelny zawiera:

- 1) omówienie i powiązanie celów zawartych w strategiach i programach wynikających z Ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju [15]
- 2) charakterystykę ogólną gminy Lipowiec Kościelny
- 3) ocenę stanu środowiska na terenie Gminy Lipowiec Kościelny z uwzględnieniem dziesięciu obszarów przyszłej interwencji: (1) ochrona klimatu i jakości powietrza, (2) zagrożenia hałasem, (3) pola elektromagnetyczne, (4) gospodarowanie wodami, (5) gospodarka wodno-ściekowa, (6) zasoby geologiczne, (7) gleby, (8) gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów, (9) zasoby przyrodnicze, (10) zagrożenia poważnymi awariami
- 4) wyznaczenie celów, kierunków interwencji i zadań wynikających z oceny stanu środowiska i przeprowadzonej analizy SWOT dla każdego obszaru interwencji
- 5) harmonogram rzeczowo-finansowy zadań własnych i monitorowanych
omówienie systemu realizacji POŚ dla Gminy Lipowiec Kościelny w zakresie prawidłowego zarządzania, monitorowania i finansowania

7. Metodyka sporządzania prognozy oddziaływania na środowisko

Sporządzenie Prognozy oddziaływania na środowisko projektu „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Lipowiec Kościelny na lata 2018 – 2021 z perspektywą do 2025 roku” przebiegało wieloetapowo i obejmowało kolejno:

- ocenę aktualnego stanu środowiska na obszarze objętym dokumentem, zawierającą analizę zasobów i walorów środowiska oraz jakości środowiska;
- ocenę potencjalnego wpływu ustaleń dokumentu na środowisko przyrodnicze, w tym na zdrowie ludzi;
- opracowanie propozycji minimalizacji negatywnych skutków realizacji ustaleń dokumentu w obszarach, w których zidentyfikowano znaczące negatywne oddziaływania;
- opracowanie systemu monitorowania środowiskowych skutków wdrażania dokumentu strategicznego.

Opracowując Prognozę zastosowano metodę indukcyjno-opisową oraz metodę analogii środowiskowych. Ocenę stanu środowiska przyrodniczego oraz analizę jakości jego poszczególnych elementów sporządzono przy wykorzystaniu dostępnych danych na temat obszaru gminy Lipowiec Kościelny tj. studium literatury, informacji pozostających w zasobach administracji rządowej i samorządowej, danych statystyki publicznej oraz państwowego monitoringu środowiska. Szczegółową analizę wpływu ustaleń projektu POŚ dla gminy Lipowiec Kościelny na środowisko opracowano wykorzystując metodę macierzy interakcji.

Zakres Prognozy oddziaływania na środowisko projektu „Programu ochrony środowiska dla Gminy Lipowiec Kościelny na lata 2018 – 2021 z perspektywą do 2025 roku” wynika z art. 51 *Ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* [1]. Ponadto zakres i stopień szczegółowości Prognozy oddziaływania na środowisko został uzgodniony z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Warszawie (pismo znak: WOOŚ-III.411.043.2018.ARM z dnia 6 kwietnia 2018r.) oraz Mazowieckim Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym w Warszawie (pismo znak: ZS.9022.347.2018.MK z dnia 19 marca 2018r.).

8. Stan środowiska obszaru objętego programem

8.1 Ochrona klimatu i jakości powietrza

8.1.1 Ocena stanu

Oceny jakości powietrza i obserwacji zmian dokonuje się w ramach państwowego monitoringu środowiska. Na terenie województwa mazowieckiego oceny jakości powietrza dokonuje Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Warszawie, który wyniki swoich badań przedstawia w corocznych raportach. Obecnie system monitoringu jakości powietrza oparty jest o obowiązujący „Program Państwowego Monitoringu Środowiska dla województwa mazowieckiego na lata 2016-2020”. Ostatnia ocena jakości powietrza na terenie województwa mazowieckiego została wykonana za rok 2016 w ramach raportu „Roczna ocena jakości powietrza w województwie mazowieckim raport za rok 2016”.

Celem funkcjonowania podsystemu monitoringu jakości powietrza, zgodnie z art. 26 ustawy Prawo Ochrony Środowiska [2] jest uzyskiwanie informacji i danych dotyczących poziomów substancji w otaczającym powietrzu oraz wyników analiz i ocen w zakresie przestrzegania norm jakości powietrza wg kryterium ochrony zdrowia. WIOŚ w Warszawie, w ramach systemów oceny jakości powietrza prowadzi pomiary stężeń: SO₂, NO₂, PM₁₀, PM_{2,5}, CO, benzenu, O₃ oraz Pb, As, Cd, Ni i B(a)P w pyłe PM₁₀ w powietrzu. Pomiary te wykonywane są w sposób

ciągły (pomiar automatyczny) lub dobowy (pomiar manualny). Klasyfikując strefy według kryterium ochrony zdrowia uwzględniono cały obszar województwa (4 strefy).

Rysunek 1 Podział województwa mazowieckiego na strefy [źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie mazowieckim w 2016 roku]

Na terenie gminy Lipowiec Kościelny WIOŚ w Warszawie nie wyznaczył punktu monitoringu jakości powietrza. Najbliższy punkt pomiarowy znajduje się w Mławie – stacja Mława-Ordona (stacja manualna). Zgodnie z klasyfikacją stref, obszar gminy Lipowiec Kościelny znajduje się w strefie mazowieckiej. Wyniki klasyfikacji przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 1 Klasyfikacja stref w ramach oceny jakości powietrza w strefie mazowieckiej za rok 2015 i 2016

Klasy dla poszczególnych zanieczyszczeń													
	SO ₂	NO ₂	CO	C ₆ H ₆	PM ₁₀	PM _{2,5} ¹	Pb	As	Cd	Ni	B(a)P	O ₃ ²	O ₃ ²
Kryterium ochrona zdrowia													
Rok 2015	A	A	A	A	C	C	A	A	A	A	C	A	D2
Rok 2016	A	A	A	A	C	C	A	A	A	A	C	C	D2
Kryterium ochrona roślin													
Rok 2015	A	A	-	-	-	-	-	-	-	-	-	A	D2
Rok 2016	A	A	-	-	-	-	-	-	-	-	-	A	D2

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie mazowieckim za rok 2015, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Warszawie, Roczna ocena jakości powietrza w województwie mazowieckim za rok 2016, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Warszawie

¹wg poziomu dopuszczalnego powiększonego o margines tolerancji

²wg poziomu celu długoterminowego

Objaśnienia:

- klasa A - stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy nie przekraczają poziomów dopuszczalnych i poziomów docelowych
- klasa B - stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalny, lecz nie przekraczają poziomów dopuszczalnych powiększonych o margines tolerancji (tylko dla PM_{2,5}),
- klasa C - stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalny i poziomy docelowy.
- klasa C1 - stężenia PM_{2,5} przekraczają poziom dopuszczalny dla fazy II.
- klasa D1 - stężenia ozonu i współczynnik AOT40 nie przekraczają poziomu celu długoterminowego,
- klasa D2 - stężenia ozonu i współczynnik AOT40 przekraczają poziom celu długoterminowego.

W strefie mazowieckiej wg kryterium ochrony zdrowia odnotowano przekroczenia poziomów dopuszczalnych następujących substancji tj. PM₁₀, PM_{2,5} i benzo(a)piren w 2015 r. W 2016r przekroczenia miały miejsce dla PM₁₀, PM_{2,5}, benzo(a)piren oraz ozonu. W przypadku pyłu zawieszonego PM₁₀, wynikowa klasa C jest efektem przekroczenia poziomu dopuszczalnego zarówno normy dobowej, jak i średniorocznej. Z kolei w przypadku pyłu zawieszonego PM_{2,5} przekroczony jest poziom dopuszczalny powiększony o margines tolerancji oraz poziom docelowy. Przy benzo(a)pirenie o wynikowej klasie C również został przekroczony poziom docelowy. Należy zwrócić uwagę, że stężenia tego zanieczyszczenia ulegają cyklicznym zmianom w ciągu roku. Z uwagi na zwiększoną emisję w sezonie grzewczym, przekroczenia wynikają z poziomów notowanych w okresie zimowym. W przypadku ozonu został przekroczony poziom docelowy w roku 2016 oraz cel długoterminowy dla roku 2015 i 2016, co pod tym względem zakwalifikowało to zanieczyszczenie do klasy wynikowej D2.

Ponieważ na obszarze Gminy Lipowiec Kościelny nie są zlokalizowane żadne źródła emisji o szczególnych oddziaływaniach na środowisko, nie ma więc podstaw by przypuszczać, że wartości zanieczyszczeń środowiska na obszarze Gminy przewyższają wartości średnie oszacowane przez WIOŚ dla strefy, do której należy Gmina Lipowiec Kościelny. W związku z położeniem Gminy Lipowiec Kościelny w obrębie strefy mazowieckiej, można spodziewać się na jej terenie zbliżonych stężeń zanieczyszczeń.

Dla kryterium ochrony roślin przekroczenia poziomu celu długoterminowego odnotowano jedynie dla ozonu. Strefa mazowiecka otrzymała klasę **D2**. Można na tej podstawie przypuszczać, że podobna sytuacja może mieć miejsce również na terenie Gminy Lipowiec Kościelny.

Uśrednione wartości dla obszaru gminy			
PM ₁₀ rok	PM 2,5 rok	B(a)P	NO ₂ rok
20	15	1,2	6
Wartości dopuszczalne			
40 µg/m ³	20 µg/m ³	-	40 µg/m ³

8.2 Zagrożenia hałasem

8.2.1 Ocena stanu

Zgodnie z art. 113 ust. 2 Ustawy Prawo Ochrony Środowiska [2] ustalono dopuszczalne poziomy hałas w środowisku wskazane w Rozporządzeniu Ministra Środowiska w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku [16]. Aktualnie obowiązujące poziomy hałas w środowisku przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 2. Dopuszczalne poziomy hałas w środowisku w zależności od rodzaju terenu objętego ochroną akustyczną na podstawie Rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku [16]

Lp.	Rodzaj terenu	Dopuszczalny długookresowy poziom dźwięku w [dB]			
		Drogi lub linie kolejowe ¹⁾		Pozostałe obiekty i działalność będąca źródłem hałasu	
		LDWN przedział czasu odniesienia równy wszystkim dobom w roku	LN przedział czasu odniesienia równy wszystkim porom nocy	LDWN przedział czasu odniesienia równy wszystkim dobom w roku	LN przedział czasu odniesienia równy wszystkim porom nocy
1	a) Strefa ochronna "A" uzdrowiska b) Tereny szpitali poza miastem	50	45	45	40
2	a) Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej b) Tereny zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży ²⁾ c) Tereny domów opieki społecznej d) Tereny szpitali w miastach	61	56	50	40
3	a) Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego b) Tereny zabudowy zagrodowej c) Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe ²⁾ d) Tereny mieszkaniowo-usługowe	65	56	55	45
4	Tereny w strefie śródmiejskiej miast powyżej 100 tys. mieszkańców ³⁾	68	60	55	45

Objaśnienia:

- ¹⁾ Wartości określone dla dróg i linii kolejowych stosuje się także dla torowisk tramwajowych poza pasem drogowym i kolei linowych.
- ²⁾ W przypadku niewykorzystywania tych terenów, zgodnie z ich funkcją, w porze nocy, nie obowiązują na nich dopuszczalny poziom hałasu w porze nocy.
- ³⁾ Strefa śródmiejska miast powyżej 100 tys. mieszkańców to teren zwartej zabudowy mieszkaniowej z koncentracją obiektów administracyjnych, handlowych i usługowych. W przypadku miast, w których występują dzielnice o liczbie mieszkańców powyżej 100 tys., można wyznaczyć w tych dzielnicach strefę śródmiejską, jeżeli charakteryzuje się ona zwartą zabudową mieszkaniową z koncentracją obiektów administracyjnych, handlowych i usługowych.

8.2.1.1 Hałas komunikacyjny

Przez teren Gminy Lipowiec Kościelny przebiega droga wojewódzka nr 563 relacji Rypin-Żuromin-Mława, która zapewnia główne połączenia komunikacyjne. Na nadmierny hałas narażeni są mieszkańcy domów położonych w pobliżu tego szlaku komunikacyjnego. Ruch prowadzony na pozostałych drogach jest niewielki i nie powoduje przekroczenia wartości dopuszczalnych hałasu.

Ogólne wnioski z badań monitoringowych hałasu przeprowadzonych w ostatnich latach przez WIOŚ w Warszawie w 2016r. na terenie województwa mazowieckiego wykazały, że hałas komunikacyjny w dalszym ciągu jest jednym z największych zagrożeń i głównych uciążliwości dla ludności. Należy jednak pamiętać, iż specyfika Gminy Lipowiec Kościelny wskazuje na bardzo małe ryzyko zagrożenia hałasem niż ma to miejsce w wybranych do przeprowadzania badań punktach, które położone są w miastach. Analizowany obszar Gminy stanowi bowiem obszar o

charakterze typowo wiejskim, gdzie jedynym istotnym źródłem hałasu jest droga wojewódzka nr 563.

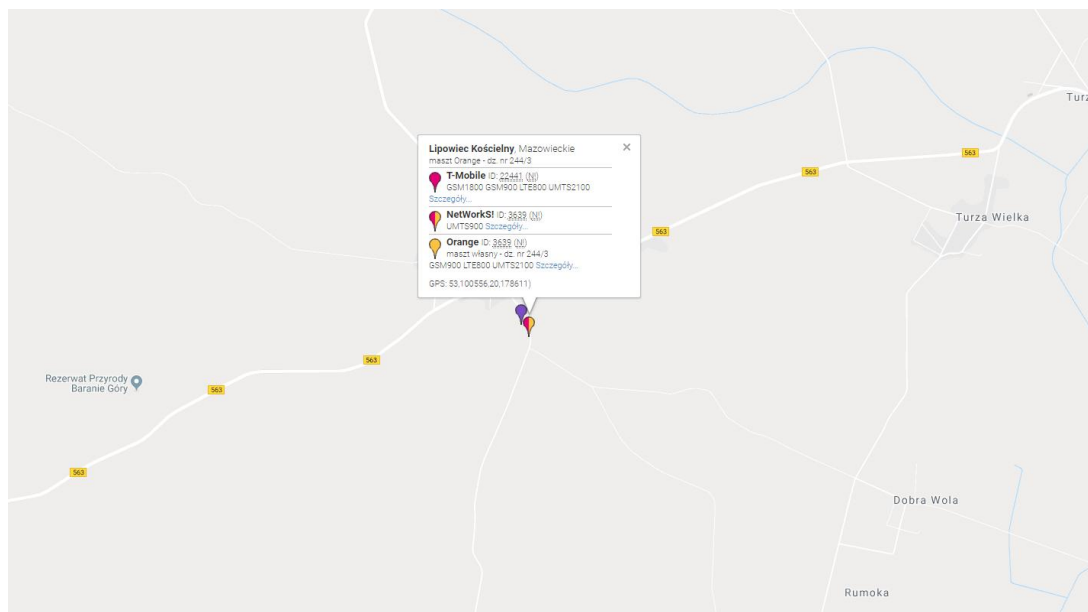
8.3 Pola elektromagnetyczne

8.3.1 Ocena stanu

Zgodnie z art. 123 Ustawy Prawo ochrony środowiska [2] oceny poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku i obserwacji zmian dokonuje się w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. Zgodnie z art. 122a ust. 1 i 2 pomiary poziomów elektromagnetycznych w środowisku wykonuje prowadzący instalację lub użytkownik urządzenia emitującego pola elektromagnetyczne, a następnie przekazuje wojewódzkiemu inspektorowi ochrony środowiska i państwowemu wojewódzkiemu inspektorowi sanitarnemu. Zgodnie z art. 122 Ustawy Prawo Ochrony Środowiska [2] ustalono dopuszczalne poziomy pól elektromagnetycznych w środowisku wskazane w Rozporządzeniu Ministra Środowiska w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów [17].

W ramach monitoringu Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska prowadzi okresowe badania kontrolne poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku, na podstawie których między innymi prowadzi rejestr zawierający informację o terenach, na których stwierdzono przekroczenie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku.

Na przestrzeni ostatnich 3 lat WIOŚ w Warszawie nie wyznaczył punktów pomiarów pola elektromagnetycznego na terenie Gminy Lipowiec Kościelny. Jednym ze źródeł promieniowania elektromagnetycznego w gminie Lipowiec Kościelny mogą być maszty telefonii komórkowych. Na opisywanym terenie zarejestrowane są 4 maszty.

Rysunek 2. Położenie stacji telekomunikacyjnych na terenie Gminy Lipowiec Kościelny, opracowanie własne

8.4 Gospodarowanie wodami

Zgodnie z Ustawą Prawo Wodne [9] dla potrzeb gospodarowania wodami wody dzieli się na:

- 1) Jednolite części wód powierzchniowych (JCWP), z wyodrębnieniem jednolitych części:
 - a) Wód przejściowych lub przybrzeżnych;
 - b) Wód sztucznych lub silnie zmienionych;
- 2) Jednolite części wód podziemnych (JCWPd);
- 3) Wody podziemne w obszarach bilansowych.

8.4.1 Ocena stanu

8.4.1.1 Jednolite części wód podziemnych

- 4) Obszar Gminy Lipowiec Kościelny położony jest w granicach JCWPd nr 49 (PLGW200049)-zgodnie z nowym podziałem na 172 JCWPd. Ogólna charakterystyka danych JCWPd znajdujących się na obszarze Gminy znajduje się w poniższej tabeli.

Tabela 3. Ogólna charakterystyka JCWPd na obszarze gminy Lipowiec Kościelny

Jednolita część wód podziemnych (JCWPd)	Europejski kod JCWPd	PLGW200049
	Nazwa JCWPd	49
Lokalizacja	Region wodny	Środkowej Wisły
	Nazwa dorzecza	Wisły
	RZGW	Warszawa
Charakterystyka geologiczna i hydrogeologiczna	Stratygrafia pięter wodonośnych	• Q - wody porowe w utworach piaszczystych • M - wody porowe w utworach piaszczystych
	Litologia	piaski
	Rodzaj utworów budujących warstwę wodonośną	porowe
	Średnia miąższość utworów wodonośnych	10 - 20
	Liczba pięter wodonośnych	2
	Głębokość występowania wód słodkich [m]	ok. 215
	Charakterystyka nadkładu warstwy wodonośnej	Głównie piaski, a poziomy wodonośne oddzielone od siebie warstwami glin zwałowych lub iłów zastoiskowych
Antropopresja	Leje depresji (lej regionalny-lokalny) związane z poborem wód podziemnych, odwodnieniami kopalnianymi, wpływem aglomeracji itp.	nie występują
	Ingresja lub ascenzja wód słonych do wód podziemnych	brak
	Sztuczne odnawianie zasobów	brak
Pobór wód [tys m ³ rok] - pobór rejestrowany – 2011 r	dla zaopatrzenia ludności w wodę, przemysłu i inne	22 953,35
	z odwodnienia kopalnianego	-
Zasoby wód podziemnych dostępne do zagospodarowania [m ³ /d]		259600

Legenda: Q – czwartorzęd; M – Miocen; J – Jura; Cr – Kreda.

Źródło: Dane Centralnej Bazy Danych Geologicznych Państwowego Instytutu Geologicznego; Baza danych o Głównych Zbiornikach Wód Podziemnych; „Charakterystyka geologiczna i hydrogeologiczna zweryfikowanych JCWPd”.

Na podstawie informacji zawartych w „Aktualizacji Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły” (aPGW) oraz w „Raporcie o stanie chemicznym oraz ilościowym jednolitych części wód podziemnych w dorzeczu w roku 2015” wiemy, że stan ilościowy i jakościowy JCWPd nr 49 ocenia się jako **dobry, z dostateczną wiarygodnością** zgodnie z zapisami art. 4 Ramowej Dyrektywy Wodnej (RDW).

W 2015 roku na obszarze JCWPd 49 wykonano 8 punktów pomiarowych, natomiast w gminie Lipowiec Kościelny nie znajduje się żaden z nich.

Źródło: „Aktualizacja Planu Gospodarowania Wodami na obszarze dorzecza Wisły”; „Raport o stanie chemicznym oraz ilościowym jednolitych części wód podziemnych w dorzeczu w podziale na 161 i 172 JCWPd, stan na rok 2012

Rysunek 3. Zasięg występowania JCWPd i JCW względem gminy Lipowiec Kościelny (podział od 2015 r. - 172 JCWPd), opracowanie własne

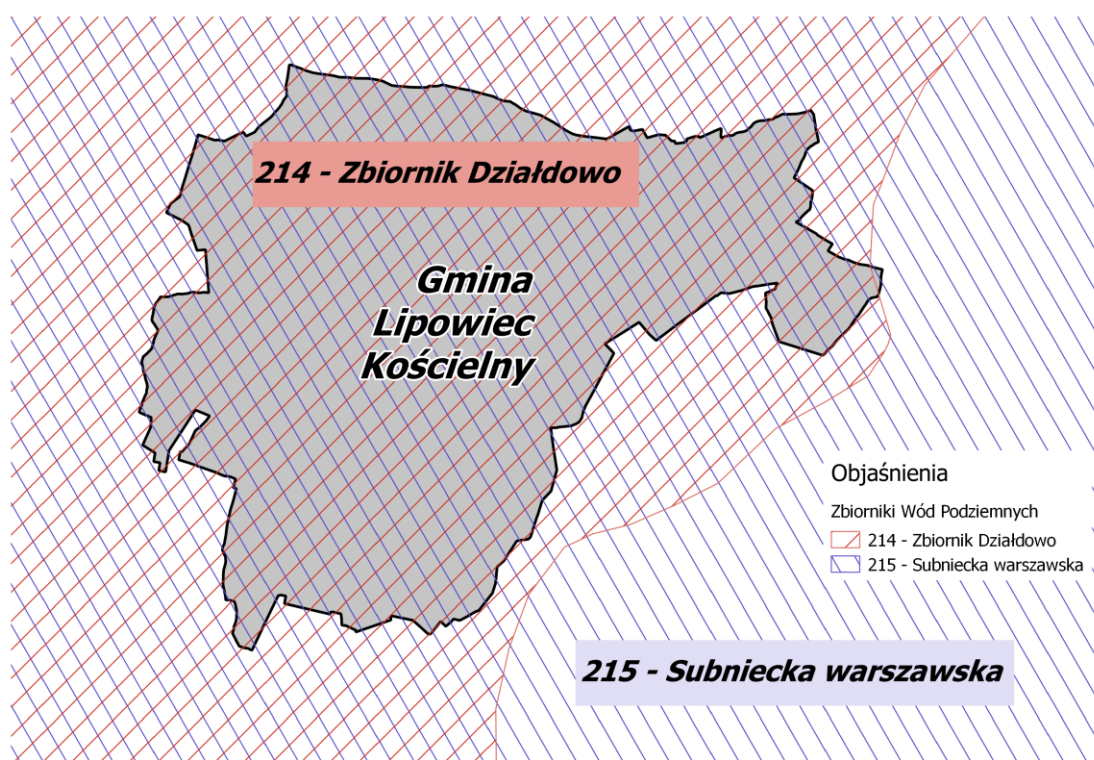
Główne Zbiorniki Wód Podziemnych

Pod gminą Lipowiec Kościelny znajduje się udokumentowany Główny Zbiornia Wód Podziemnych (GZWP) nr 214 – Zbiornik Działdowo, ponadto znajduje się również nieudokumentowany Główny Zbiornik Wód Podziemnych GZWP nr 215 – Subniecka Warszawska

Tabela 4. Charakterystyka Głównych Zbiorników Wód Podziemnych w pobliżu Gminy Lipowiec Kościelny

Nazwa GZWP	Zbiornik Działdowo	Subniecka Warszawska
Nr GZWP	214	215
Wiek utworów	czwartorzęd	trzeciorzęd
Typ ośrodka	porowy	porowy
Typ zbiornika	udokumentowany	nieudokumentowany
Szacunkowe zasoby dyspozycyjne [tys. m ³ /dobę]	300	250
Średnia głębokość ujęć [m]	100	160

Źródło: Baza MIDAS, Centralna Baza Danych Geologicznych, Państwowy Instytut Geologiczny oraz Mapa obszarów GZWP w Polsce wymagających szczególnej ochrony, skala 1:500 000, Kleczkowski i in. AGH im. St. Staszica, Kraków 1990r.

Rysunek 4. Zasięg występowania GZWP gminy Lipowiec Kościelny, opracowanie własne

8.4.1.2 Jednolite części wód powierzchniowych

Największym ciekim wodnym przepływającym przez gminę Lipowiec Kościelny jest rzeka Mławka- lewobrzeżny dopływ Wkry o długości 43,4 km i powierzchni zlewni 675,5 km². W miejscowości Lewiczyn od 1976 roku funkcjonuje zbiornik Ruda o powierzchni 24,3 ha i powierzchni użytkowej 529 tys. m³. Woda zmagazynowana w zbiorniku służy głównie celom rekreacyjnym oraz nawadnianiu terenów zielonych w sezonie letnim. Rzeka Mławka zasilana jest niewielkimi dopływami: Dwukolanka, Gwiazda i Krupianka (dopływy lewobrzeżne) oraz Rumoka i kilka bezimiennych cieków (dopływy prawobrzeżne). Przeprowadzona regulacja rzeki ma duży wpływ na obniżenie się jej zdolności do samooczyszczania. Regulacja ta miała

miejsce w 2010-2011 roku i obejmowała przebudowę 9,65 km odcinka rzeki, której celem było zapewnienie mieszkańcom ochrony terenów rolnych przed powodzią, poprawę odpływu wody z urządzeń melioracyjnych oraz odprowadzenie i magazynowanie wody do nawodnień. Ingerencja ta stworzyła zagrożenie dla zachowania właściwego stanu ochrony gatunków zwierząt i ich siedlisk będących pod ochroną programu Natura 2000 Doliny Wkry i Mławki. Doszło do zmiany stosunków wodnych na rzece i przylegających terenach łąkowych co spowodowało pogorszenie się warunków siedliskowych i wycofania się gatunków ptaków objętych ochroną.

Obszar gminy Lipowiec Kościelny położony jest w granicach 5 Jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP). Największą część Gminy obejmuje JCWP Mławka od źródeł do Krupionki z Krupionką (45,79 m²), Przylepnica (27,84 m²), Mławka od Krupionki do Przylepnicy bez Przylepnicy (21,26 m²), Seracz (15,86 m²), Dopływ spod Petrykoz (3,45 m²)

Rysunek 5. Zasięg występowania JCWP względem obszaru gminy Lipowiec Kościelny, opracowanie własne

Tabela 5. Charakterystyka JCWP na obszarze gminy Lipowiec Kościelny

Lp.	Jednolita część wód powierzchniowych rzecznych (JCWP)		Lokalizacja			Status	Typ JCWP
	Europejski kod JCWP	Nazwa JCWP	Region wodny	Nazwa dorzecza	RZGW		
1.	PLRW200017268432	Mławka od źródeł do Krupionki z Krupionką	Środkowa Wisła	Wisły	Warszawa	naturalna część wód	(17)Potok nizinny piaszczysty na utworach staroglacjalnych
2.	PLRW200017268489	Przylepnica	Środkowa Wisła	Wisły	Warszawa	naturalna część wód	(17)Potok nizinny piaszczysty na utworach staroglacjalnych
3.	PLRW20002426847	Mławka od Krupionki do Przylepnicy bez Przylepnicy	Środkowa Wisła	Wisły	Warszawa	silnie zmieniona część wód	(24)Mała i średnia rzeka na obszarze będącym pod wpływem procesów torfotwórczych
4.	PLRW200023268449	Seracz	Środkowa Wisła	Wisły	Warszawa	naturalna część wód	(23)Potok organiczny będący pod wpływem procesów torfotwórczych
5.	PLRW200017268312	Dopływ spod Petrykoz	Środkowa Wisła	Wisły	Warszawa	naturalna część wód	(17)Potok nizinny piaszczysty na utworach staroglacjalnych

Źródło: Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły

Tabela 6. Aktualna ocena stanu JCWP na obszarze gminy Lipowiec Kościelny

Lp.	Jednolita część wód powierzchniowych (JCWP)		Ocena stanu na podstawie oceny WIOŚ za rok 2015						Wyznaczony cel środowiskowy/termin osiągnięcia dobrego stanu
	Europejski kod JCWP	Nazwa JCWP	Klasa elementów biologicznych	Klasa elementów hydromorfologicznych	Klasa elementów fizykochemicznych	Stan/ potencjał ekologiczny	Stan chemiczny	Ocena stanu JCW	
1.	PLRW200017268432	Mławka od źródeł do Krupionki z Krupionką	stan dobry (II)	Potencjał dobry (II)	Poniżej potencjału dobrego (PPD)	Potencjał umiarkowany (III)	db	zły	/przedłużenie terminu osiągnięcia celu-brak możliwości technicznych/termin osiągnięcia stanu dobrego 2021
Derogacje: Brak możliwości technicznych. W zlewni JCWP występuje presja komunalna. W programie działań zaplanowano działania podstawowe, obejmujące uporządkowanie gospodarki ściekowej, które są wystarczające, aby zredukować tę presję w zakresie wystarczającym dla osiągnięcia dobrego stanu. Z uwagi jednak na czas niezbędny dla wdrożenia działań, a także okres niezbędny aby wdrożone działania przyniosły wymierne efekty, dobry stan będzie mógł być osiągnięty do roku 2021.									
2.	PLRW200017268489	Przylepnica	stan dobry (II)	Potencjał dobry (II)	Poniżej potencjału dobrego (PPD)	Potencjał umiarkowany (III)	db	zły	Dobry stan ekologiczny, dobry stan chemiczny /przedłużenie terminu osiągnięcia celu-brak możliwości technicznych/termin osiągnięcia stanu dobrego 2021
Derogacje: Brak możliwości technicznych. W zlewni JCWP występuje presja komunalna. W programie działań zaplanowano działania podstawowe, obejmujące uporządkowanie gospodarki ściekowej, które są wystarczające, aby zredukować tę presję w zakresie wystarczającym dla osiągnięcia dobrego stanu. Z uwagi jednak na czas niezbędny dla wdrożenia działań, a także okres niezbędny aby wdrożone działania przyniosły wymierne efekty, dobry stan będzie mógł być osiągnięty do roku 2021.									

3.	PLRW2000242 6847	Mławka od Krupionki do Przylepnicy bez Przylepnicy	Stan umiarkowany (III)	Stan dobry (II)	Poniżej potencjału dobrego (PPD)	Potencjał umiarkowany (III)	db	zły	Dobry stan ekologiczny, dobry stan chemiczny /przedłużenie terminu osiągnięcia celu-brak możliwości technicznych/termin osiągnięcia stanu dobrego 2021
Derogacje: Brak możliwości technicznych. W zlewni JCWP występuje presja komunalna. W programie działań zaplanowano działania podstawowe, obejmujące uporządkowanie gospodarki ściekowej, które są wystarczające, aby zredukować tą presję w zakresie wystarczającym dla osiągnięcia dobrego stanu. Z uwagi jednak na czas niezbędny dla wdrożenia działań, a także okres niezbędny aby wdrożone działania przyniosły wymierne efekty, dobry stan będzie mógł być osiągnięty do roku 2021.									
4.	PLRW200023 268449	Seracz	Stan słaby (IV)	Potencjał dobry (II)	Poniżej potencjału dobrego (PPD)	Potencjał słaby	db	zły	Dobry stan ekologiczny, dobry stan chemiczny /przedłużenie terminu osiągnięcia celu: - brak możliwości technicznych, - dysproporcjonalne koszty/ termin osiągnięcia stanu dobrego 2021
Derogacje: Brak możliwości technicznych oraz dysproporcjonalne koszty. Z uwagi na niską wiarygodność oceny i związany z tym brak możliwości wskazania przyczyn nieosiągnięcia dobrego stanu brak jest możliwości zaplanowania racjonalnych działań naprawczych. Zaplanowanie i wdrożenie jakichkolwiek działań będzie generowało nieuzasadnione koszty. W związku z tym w JCWP zaplanowano działanie mające na celu rozpoznanie rzeczywistego stanu ekologicznego – przeprowadzenie monitoringu badawczego. W przypadku potwierdzenia złego stanu po 2 latach wprowadzone zostanie działanie mające na celu rozpoznanie jego przyczyn. Takie etapowe postępowanie pozwoli na racjonalne zaplanowanie niezbędnych działań i zapewnienie ich wymaganej skuteczności.									
5.	PLRW200017 268312	Dopływ spod Petrykoz	Nie monitorowa na	Nie monitorowan a	Nie monitorow ana	Nie monitorowa na	Nie monitorow ana	Nie monit orowa na	Dobry stan ekologiczny, dobry stan chemiczny/ przedłużenie terminu osiągnięcia celu: - brak możliwości technicznych, - dysproporcjonalne koszty / termin osiągnięcia stanu dobrego 2021
Derogacje: Brak możliwości technicznych oraz dysproporcjonalne koszty. Z uwagi na niską wiarygodność oceny i związany z tym brak możliwości wskazania przyczyn nieosiągnięcia dobrego stanu brak jest możliwości zaplanowania racjonalnych działań naprawczych. Zaplanowanie i wdrożenie jakichkolwiek działań będzie generowało nieuzasadnione koszty. W związku z tym w JCWP zaplanowano działanie mające na celu rozpoznanie rzeczywistego stanu ekologicznego – przeprowadzenie monitoringu badawczego. W przypadku potwierdzenia złego stanu po 2 latach wprowadzone zostanie działanie mające na celu rozpoznanie jego przyczyn. Takie etapowe postępowanie pozwoli na racjonalne zaplanowanie niezbędnych działań i zapewnienie ich wymaganej skuteczności.									

Źródło*: Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły stanu JCWP w 2016 roku prowadzona przez WIOŚ w Warszawie ramach Państwowego Monitoringu Środowiska

Źródło: Ocena stanu JCWP w 2016 roku prowadzona przez WIOŚ w Warszawie ramach Państwowego Monitoringu Środowiska

Zgodnie z informacjami zawartymi w Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły wszystkie JCWP są zagrożone nieosiągnięciem celu środowiskowego dla wód powierzchniowych zgodnie z zapisami art. 4 Ramowej Dyrektywy Wodnej.

8.4.1.3 Zagrożenie powodziowe

Gmina Lipowiec Kościelny nie leży na obszarach zagrożonych na Mapach Zagrożenia Powodziowego ani na Mapach Ryzyka Powodziowego.

Należy jednak mieć na uwadze, że zawsze istnieje możliwość wystąpienia lokalnych podtopień, spowodowanych gwałtownymi, krótkotrwałymi ulewami oraz w powiązaniu z niewystarczającą przepustowością kanalizacji oraz niedrożnością rowów melioracyjnych. Sprawia to, że po nawalnych deszczach wiele dróg jest nieprzejezdnych, piwnice budynków są zalane, a ich osuszenie wymaga interwencji jednostek straży pożarnej.

8.5 Gospodarka wodno-ściekowa

8.5.1 Ocena stanu

Sieć wodociągowa

Z analizy stanu istniejącego wynika, że Gmina Lipowiec Kościelny prawie w pełni jest wyposażona w sieć wodociągową. Na terenie Gminy zlokalizowane są trzy ujęcia wodne : Lipowiec Kościelny, Rumoka i Kęczewo. Wschodnią część gminy zaopatruje Mławski wodociąg miejski.

Wskaźnik zwodociągowania Gminy wg stanu na 2016 rok wynosi 93,2%, z czego liczba przyłączy wynosi 1171 sztuki, a długość sieci wodociągowej bez przyłączy wynosi 71,4 km (wg. stanu na 2017 rok). Woda z ujęć głębinowych jest regularnie badana przez Powiatową Stację Sanitarno – Epidemiologiczną w Mławie. Właścicielem i administratorem sieci wodociągowej jest Gmina Lipowiec Kościelny.

Średnie jednostkowe zużycie wody na mieszkańca Gminy korzystającego z wodociągu wynosi 31,2 m³/M, w tym woda na potrzeby rzemiosła i usług.

Tabela 7. Charakterystyka zaopatrzenia w wodę na terenie gminy Lipowiec Kościelny w latach 2013 – 2016

Lp.	Parametr	2013	2014	2015	2016
1.	Długość sieci wodociągowej bez przyłączy [km]	70,6	71,3	71,3	71,4
2.	Ilość przyłączy [szt.]	1156,0	1165,0	1167,0	1171,0
3.	Liczba mieszkańców korzystająca z sieci wodociągowej [osoba]	4359,0	4580,0	4576,0	4548,0
4.	Woda dostarczana gosp. domowym [dam ³]	136,5	142,4	147,4	152,5
5.	Zużycie wody w gospodarstwach domowych ogółem na 1 mieszkańca [m ³]	27,7	28,9	30,1	31,2

Źródło: Bank Danych Lokalnych, dane za lata 2013-2016

Sieć kanalizacyjna

Na terenie gminy Lipowiec Kościelny nie jest stworzona sieć kanalizacyjna. W 2006 został opracowany Program Kanalizacji Sanitarnej dla Gminy Lipowiec Kościelny, zakładający budowę kanalizacji sanitarnej w miejscowościach: Lipowiec Kościelny, Kęczewo, Wola Kęczewska, Łomia, Cegielnia Lewicka, Borowe, Krępa, Lewiczyn, Dobra Wola, Niegocin, Turza Wielka, Turza Mała, Parcele Łomskie, Rumoka, Zawady, oraz oczyszczalni ścieków w miejscowości Turza Mała. W 2008 roku

wykonano dokumentację na budowę oczyszczalni ścieków w Woli Kęczewskiej i sieci kanalizacyjnej w miejscowościach Lipowiec Kościelny, Kęczewo i Wola Kęczewska.

W Gminie Lipowiec Kościelny według danych na rok 2016 funkcjonują 1064 zbiorniki bezodpływowe i 53 przydomowych oczyszczalni ścieków

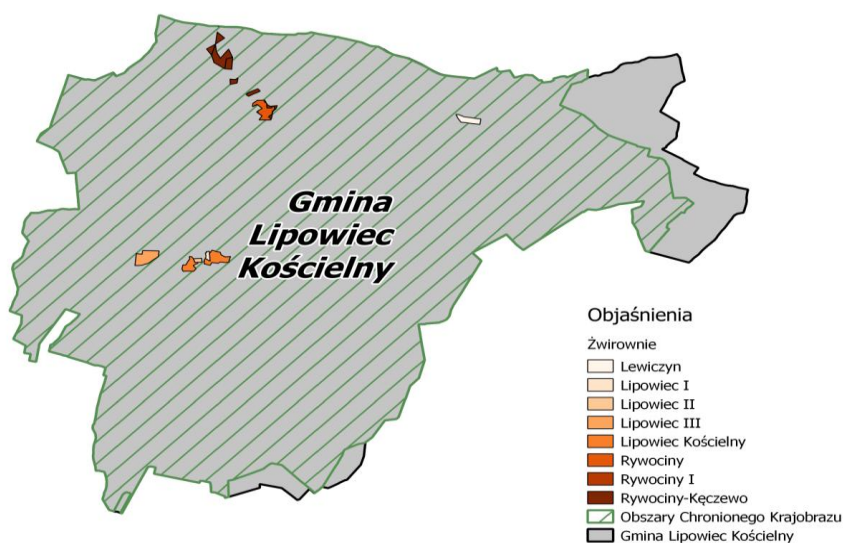
8.6 Zasoby geologiczne

8.6.1 Ocena stanu

Obszar gminy Lipowiec Kościelny pokrywają różnorodne utwory czwartorzędowe, tworzące naprzemianległe warstwy o zróżnicowanym przestrzennym rozmieszczeniu oraz miąższości wzrastającej z południowego wschodu na północny zachód od około 80 m do ponad 100 m. Prawie całą powierzchnię gminy pokrywają osady stadiału północno-mazowieckiego zlodowacenia środkowopolskiego (polodowcowe piaski, żwiry i głazy moren czołowych). W rejonie wsi Kęczewo występuje równoleżnikowo rozciągnięty płat utworów kemowych (mułki, piaski i żwiry, lokalnie gliny zwałowe). We wschodniej części gminy, na zachód od wsi Łomia oraz w części południowej – na południe od wsi Niegocin rozciągają się płaty piasków i żwirów fluwiogłacialnych. Iły warwowe występują w rejonie Krępy i we wschodniej części gminy. Na terenie Gminy nie występują obszary naturalnych zagrożeń geologicznych w tym zagrożeń osuwania się mas ziemnych/skalnych.

Zarówno utwory lodowcowe jak i wodnolodowcowe cechują korzystne parametry geotechniczne dla bezpośredniego posadowienia budynków i stanowią z reguły dobre podłoże budowlane. Charakteryzują się dobrymi parametrami wytrzymałościowymi. O ich przydatności do budownictwa decyduje poziom wód gruntowych.

Na terenie gminy Lipowiec Kościelny występują złoża piasku i piasku ze żwirem związane ze zlodowaceniem środkowopolskim nie są to jednak zasoby, które mogłyby stanowić bazę przemysłową. Według klasyfikacji sozologicznej udokumentowane złoża jak również obszary o pozytywnych wynikach badań poszukiwawczych występowania surowców mineralnych są częściowo kolizyjne z ochroną środowiska. Wszystkie położone są w obszarze najwyższej ochrony głównego zbiornika wód podziemnych Działdowo oraz w Zieluńsko - Rzęgnowskim Obszarze Chronionego Krajobrazu

Rysunek 6. Rozmieszczenie złóż kopalin na terenie gminy Lipowiec Kościelny

Źródło: opracowanie własne na podstawie bazy danych Państwowego Instytutu Geologicznego

8.7 Gleby

8.7.1 Ocena stanu

Gmina Lipowiec charakteryzuje się glebami słabymi jakościowo. Na terenie gminy brak jest gruntów klasy I, II i IIIa. W układzie przestrzennym gminy najkorzystniejsza dla rolnictwa struktura gruntów ornych występuje w rejonie wsi Zawady, natomiast mało korzystne dla rolnictwa grunty orne występują w sołectwach: Lewiczyn, Łomia, Parcele Łomskie, Kęczewo i Turza Mała. W gminie Lipowiec Kościelny podobnie jak w powiecie mławskim od 1991 roku utrzymuje się nadmierne zakwaszenie gleb.

Struktura użytków zielonych wg klas bonitacyjnych odznacza się przewagą łąk i pastwisk dobrych jakościowo. Takie użytki zielone dominują w sołectwach: Dobra Wola, Lipowiec Kościelny, Łomia, Niegocin, Rumoka, Turza Wielka, Zawady. Użytki zielone słabe jakościowo występują w sołectwach: Józefowo, Kęczewo, Kępa, Lewiczyn, Parcele Łomskie, Wola Kęczewska.

Na terenie gm. Lipowiec Kościelny w produkcji roślinnej dominuje uprawa zbóż. Okres wegetacyjny charakteryzuje się niedoborem opadów i trwa około 200 dni rozpoczynając się w pierwszej dekadzie kwietnia a kończąc w ostatniej dekadzie października.

Na terenie gminy Lipowiec Kościelny nie wyznaczono punktów monitoringu gleb. Najbliższy punkt monitoringu został zlokalizowany w gminie Szreńsk i nie stwierdzono w nim podwyższonych zawartości metali w glebie.

Na terenie powiatu nie występują zanieczyszczenia gleb metalami ciężkimi i WWA, jednak zawartości WWA w glebie wykluczają produkcję żywności o wysokich parametrach jakościowych.

8.8 Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów

Ocena stanu

Dnia 1 stycznia 2012 r. weszła w życie ustawa o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw [11], która zmieniła system gospodarowania odpadami komunalnymi. Zmiany zostały również zawarte w przepisach nowej Ustawy o odpadach [10].

Do obowiązków gminy należy między innymi prowadzenie sprawozdawczości, polegającej na sporządzaniu rocznych sprawozdań z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi, na podstawie których przygotowywane jest jedno zbiorcze sprawozdanie dotyczące wszystkich gmin, które Marszałek Województwa przekazuje do Ministra Środowiska. Ponadto gminy zostały zobowiązane do wyłonienia w drodze przetargu przedsiębiorstwa odbierającego odpady oraz dokonywania rozliczeń finansowych za ich odbiór.

Gmina Lipowiec Kościelny w podziale na regiony gospodarki odpadami położona jest w Regionie I – Zachodnim. Na terenie regionu zachodniego funkcjonuje 10 instalacji do przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych, w tym 9, to instalacje do mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów, a 1 instalacja do termicznego przekształcania. Ponadto na terenie regionu zachodniego funkcjonuje również 10 kompostowni odpadów zielonych i innych bioodpadów komunalnych oraz 9 składowisk odpadów.

Tabela 8. Instalacje do przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych w regionie zachodnim

Lp.	Adres instalacji	Podmiot odpowiedzialny za eksploatację instalacji	Przepustowość cz. mechanicznej [Mg/rok] w 2018 roku dla odpadu 20 03 01	Przepustowość cz. biologicznej [Mg/rok] w 2018 roku	Przepustowość cz. mechanicznej [Mg/rok] dla selektywnie zebranych odpadów w 2018 roku	Aktualny status
1	ul. Zabraniecka 2, 04-459 Warszawa	Miejskie Przedsiębiorstwo Oczyszczania w m. st. Warszawie Sp. z o. o, ul. Obozowa 43, 01-161 Warszawa	60 000	[nie dotyczy]	30 000	RIPOK
2	ul. Wólczyńska 249, 01-919 Warszawa	Byś Wojciech Byśkiniewicz, ul. Arkuszowa 43, 01-934 Warszawa	170 000	60 000	130 000	RIPOK
3	ul. S. Bryły 6, 05-800 Pruszków	Miejski Zakład Oczyszczania w Pruszkowie Sp. z o.o., ul. S. Bryły 6, 05-800 Pruszków	60 000	26 000	15 000	Brak

4	Wola Ducka 70A, 05-408 Glinianka	PPHU Lekaro Jolanta Zagórska, Wola Ducka 70A, 05-408 Glinianka	285 000	114 000	74 000	Brak
5	ul. Zawodzie 16, 02-981 Warszawa	REMONDIS Sp. z o.o., ul. Zawodzie 16, 02-981 Warszawa	160 000	65 000	80 000	Brak
6	ul. Turystyczna 38, 05-830 Nadarzyn	Przedsiębiorstwo Usługowe Hetman Sp. z o.o., Al. Krakowska 110/114 Warszawa	90 000	40 000	38 000	Brak
7	Poświętne, ul. Pułtуска 5, 09- 100 Płońsk	Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej w Płońsku Sp. z o.o., ul. Adama Mickiewicza 4, 09-100 Płońsk	57 000	30 000	3 000	Brak
8	Wola Pawłowska, gm. Ciechanów	Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych Sp. z o.o. w Ciechanowie, ul. Gostkowska 83, 06-400 Ciechanów	50 000	24 000	5 000	RIPOK
9	Kobierniki 42, 09-413 Sikórz	Przedsiębiorstwo Gospodarowania Odpadami w Płocku Sp. z o.o., 09-400 Płock, ul. Przemysłowa 17	60 000	30 000	5 000	RIPOK
10	Rachocin, gm. Sierpc	Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Sierpcu Sp. z o.o., ul. Traugutta 33, 09-200 Sierpc	44 000	21 340	2 000	RIPOK

Źródło: Plan gospodarki odpadami dla województwa mazowieckiego 2024

Tabela 9. Instalacje do przetwarzanie selektywnie zebranych odpadów zielonych i innych bioodpadów komunalnych w regionie zachodnim

Lp.	Adres instalacji	Podmiot odpowiedzialny za eksploatację instalacji	Przepustowość cz. biologicznej [Mg/rok] w 2018 roku	Przepustowość cz. mechanicznej [Mg/rok] dla selektywnie zebranych odpadów w 2018 roku	Aktualny status
1	ul. Wólczyńska 249, 01-919 Warszawa	BYŚ Wojciech Byśkiniewicz, ul. Arkuszowa 43, 01-934 Warszawa	9 000	9 000	RIPOK
2	ul. Stefana Bryły 6, 05-800 Pruszków	Miejski Zakład Oczyszczania w Pruszkowie Sp. z o.o., ul. S. Bryły 6, 05-800 Pruszków	4 000	3 000	BRAK PLANOWANY STATUS
3	Międzyłes 1, 05-326 Poświętne	PN-WMS Sp. z o.o., Międzyłes 1, 05-326 Poświętne	22 000	22 000	RIPOK
4	Stare Lipiny, Al. Niepodległości 253, 05-200 Wołomin	Miejski Zakład Oczyszczania w Wołominie Sp. z o.o., ul. Łukasiewicza 4, 05-200 Wołomin	13 500	13 500	RIPOK
5	Wola Ducka 70 A, 05-408 Glinianka	PPHU Lekaro Jolanta Zagórska, Wola Ducka 70 A, 05-408 Glinianka	25 000	25 000	BRAK
6	ul. Kampinoska 1, Warszawa	Miejskie Przedsiębiorstwo	27 000	27 000	RIPOK
7	Kobierniki, 09-413 Sikórz	Przedsiębiorstwo Gospodarowania Odpadami w Płocku Sp. z o.o., 09-400 Płock, ul. Przemysłowa 17	4 700	4 700	RIPOK
8	Wola Pawłowska, gm. Ciechanów	Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych Sp. z o.o. w Ciechanowie, ul. Gostkowska 83, 06-400 Ciechanów	2 000	2 000	BRAK
9	Poświętne, ul. Pułtуска 5, 09-100 Płońsk	Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej w Płońsku Sp. z o.o., ul. Adama Mickiewicza 4, 09-100 Płońsk	3 000	2 000	BRAK
10	Kosiny Bartosowe 57, 06-521 Wiśniewo	Novago Sp. z o.o., ul. Grzebskiego 10, 06-500 Mława	1 400	1 400	BRAK

Źródło: Plan gospodarki odpadami dla województwa mazowieckiego 2024

Tabela 10. Planowane nowe instalacje do przetwarzania odpadów zielonych i innych bioodpadów w regionie zachodnim

Lp.	Adres instalacji	Podmiot odpowiedzialny za eksploatację instalacji	Zdolność przerobowa dla odpadów zielonych i innych bioodpadów komunalnych [Mg/rok] w 2024 roku	Zdolność przerobowa dla odpadów zielonych [Mg/rok] w 2024 roku
1	ul. Parzniewska, Pruszków	Miejski Zakład Oczyszczania w Pruszkowie Sp. z o.o., ul. S. Bryły 6, 05-800 Pruszków	30 000	30 000
2	Warszawa, Targówek	Miejskie Przedsiębiorstwo Oczyszczania w m. st. Warszawie Sp. z o.o., ul. Obozowa 43, 01-161 Warszawa	80 000	80 000
3	Strożęcín, gm. Raciąż	Zakład Obróbki Biologicznej Odpadów Sp. z o.o., ul. Lucjana Rudnickiego 3A/ 159 01-858 Warszawa	etap 12 500 II etap 25 000	I etap 12 500 II etap 25 000

Źródło: Plan gospodarki odpadami dla województwa mazowieckiego 2024

Tabela 11. Instalacje do składowania odpadów komunalnych oraz odpadów powstających po ich przetworzeniu w regionie zachodnim

Lp.	Adres składowiska	Podmiot eksploatujący	Pojemność całkowita [m ³]	Pojemność pozostała [m ³] ¹⁶³	Status instalacji
1	Otwock-Świerk, gmina Otwock	Amest Otwock Sp. z o.o., ul. Lennona 4, 05-400 Otwock	2 100 000,00	1 149 730,59	RIPOK
2	Stare Lipiny Wołomin	Miejski Zakład Oczyszczania w Wołominie Sp. z o.o., ul. Łukasiewicza 4, 05-200 Wołomin	1 190 000,00	500 000,00	RIPOK
3	Uniszki-Cegielna, gm. Wieczfnia Kościelna/Mława, ul. Krajewo	NOVAGO Sp. z o.o., ul. Grzebskiego 10, 06-500 Mława	3 140 670,00	310 150,00	RIPOK
4	Kosiny Bartosowe 57, 06-521 Kosiny Bartosowe	NOVAGO Sp. z o.o., ul. Grzebskiego 10, 06-500 Mława	950 000,00	837 153,00	RIPOK
5	gm. Stara Biała, Kobierniki 42, 09-413 Sikórz	Przedsiębiorstwo Gospodarowania Odpadami w Płocku Sp. z o.o., ul. Przemysłowa 17, 09-400 Płock	1 159 249,00	499 815,00	RIPOK

6	gm. Zakroczym, ul. BWTZ 19	PG INWEST Sp. z o.o., 05-230 Kobyłka ul. Parkowa 1E	1 145 091,00	441 056,96	RIPOK
7	Składowisko odpadów w m. Dalanówek, Dalanówek 51164	Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej w Płońsku Sp. z o.o., ul. Adama Mickiewicza 4, 09-100 Płońsk	1 102 500,00	605 585,00	BRAK
8	Rachocin, gm. Sierpc165	Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Sierpcu Sp. z o.o., ul. Traugutta 33, 09-200 Sierpc	595 310,86	138 810,79	BRAK
9	Wola Pawłowska, gmina Ciechanów	PUK Ciechanów Sp. z o.o., ul. Gostkowska 83, 04-600 Ciechanów	324 596,00	60 327,00 – stara kwatera 480 327 – stara + nowa kwatera	BRAK

Źródło: Plan gospodarki odpadami dla województwa mazowieckiego 2024

Tabela 12. Planowane nowe instalacje do składowania odpadów komunalnych oraz odpadów powstających po ich przetworzeniu w regionie zachodnim

Lp.	Adres instalacji	Podmiot odpowiedzialny za eksploatację instalacji	Pojemność całkowita [m3]
1	Składowisko odpadów w m. Kalinowiec, gm. Płoniawy Bramura	Składowisko Kalinowiec Sp. z o.o. ul. 15 A, 06-211 Kalinowiec	763 340,00

Źródło: Plan gospodarki odpadami dla województwa mazowieckiego 2024

163 wg. stanu na dzień 31 grudnia 2016 r.

164 dane odnoszące się do pojemności podano z uwzględnieniem nowo wybudowanej kwatery

165 dane odnoszące się do pojemności podano z uwzględnieniem nowo wybudowanej kwatery

Tabela 13. Wykaz instalacji przewidzianych do zastępczej obsługi, w przypadku gdy znajdująca się w nich instalacja uległa awarii lub nie może przyjmować odpadów z innych przyczyn

Lp.	Rodzaj instalacji1.	Nazwa i adres instalacji; podmiot zarządzający	Nazwa i adres instalacji zastępczej w regionie; podmiot zarządzający	Nazwa i adres instalacji zastępczej spoza regionu; podmiot zarządzający
1	do przetwarzania odpadów zmieszanych	Instalacja do termicznego przekształcania odpadów ul. Zabraniecka 2, 04-459 Warszawa; Miejskie Przedsiębiorstwo Oczyszczania w m.st. Warszawie Sp. z o.o.	1. Instalacja MBP ul. Zawodzie 16, 02-981 Warszawa; REMONDIS Sp. z o.o. 2. Instalacja MBP w m. Wola Ducka 70A, 05-408 Glinianka; PPHU Lekaro Jolanta Zagórska	1. Instalacja MBP w m. Stare Lubiejewo, ul. Łomżyńska 11; Zakład Gospodarki Komunalnej w Ostrowi Mazowieckiej Sp. z o.o. 2. Instalacja MBP w m. Wola Suchożebrska, ul. Sokołowska 2, 08-125 Suchożebry; Zakład Utylizacji Odpadów Sp. z o.o.
2	do przetwarzania odpadów zmieszanych	Instalacja MBP ul. Wólczyńska 249, 01-919 Warszawa; BYŚ Wojciech Byśkiniewicz	1. Instalacja do termicznego przekształcania odpadów ul. Zabraniecka 2, 04-459 Warszawa; Miejskie Przedsiębiorstwo Oczyszczania w m.st. Warszawie Sp. z o.o. 2. Instalacja MBP, ul. Stefana Bryły 6, Pruszków 05-800; Miejski Zakład Oczyszczania w Pruszkowie Sp. z o.o. 3. Instalacja MBP w m. Wola Ducka 70A, 05-408 Glinianka; PPHU Lekaro Jolanta Zagórska 4. Instalacja MBP ul. Zawodzie 16, 02-981 Warszawa; REMONDIS Sp. z o.o. 5. Instalacja MBP, ul. Turystyczna 38, 05-830 Nadarzyn; Przedsiębiorstwo Usługowe Hetman Sp. z o.o. 6. Instalacja MBP w m. Poświętne, 09-100 Płońsk; Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej w Płońsku Sp. z o.o. 7. Instalacja MBP w Woli Pawłowskiej, gm. Ciechanów; Przedsiębiorstwo Usług	1. Instalacja MBP w Radomiu, ul. Witosa 94; Przedsiębiorstwo Produkcyjno Usługowo Handlowe „RADKOM” Sp. z o.o. 2. Instalacja MBP w m. Goworki, gm. Rzekuń; Ostrołęckie Towarzystwo Budownictwa Społecznego 3. Instalacja MBP w m. Stare Lubiejewo, ul. Łomżyńska 11; Zakład Gospodarki Komunalnej w Ostrowi Mazowieckiej Sp. z o.o. 4. Instalacja MBP w m. Wola Suchożebrska, ul. Sokołowska 2, 08-125 Suchożebry; Zakład Utylizacji Odpadów Sp. z o.o.

			Komunalnych Sp. z o.o. w Ciechanowie 8. Instalacja MBP w m. Kobierniki 42, 09-413 Sikórz; Przedsiębiorstwo Gospodarowania Odpadami w Płocku Sp. z o.o. 9. Instalacja w m. Rachocin, gm. Sierpc; Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Sierpcu Sp. z o.o.	
3	do przetwarzania odpadów zmieszanych	Instalacja MBP, ul. Stefana Bryły 6, Pruszków 05-800; Miejski Zakład Oczyszczania w Pruszkowie Sp. z o.o.	1. Instalacja MBP w m. Kobierniki 42, 09-413 Sikórz; Przedsiębiorstwo Gospodarowania Odpadami w Płocku Sp. z o.o. 2. Instalacja MBP, ul. Turystyczna 38, 05-830 Nadarzyn; Przedsiębiorstwo Usługowe Hetman Sp. z o.o.	1. Instalacja MBP w Radomiu, ul. Witosa 94; Przedsiębiorstwo Produkcyjno Usługowo Handlowe „RADKOM” Sp. z o.o. 2. Instalacja MBP w m. Wola Suchożebrska, ul. Sokołowska 2, 08-125 Suchożebry; Zakład Utylizacji Odpadów Sp. z o.o.
4	do przetwarzania odpadów zmieszanych	Instalacja MBP w m. Wola Duka 70A, 05-408 Glinianka; PPHU Lekaro Jolanta Zagórska	1. Instalacja do termicznego przekształcania odpadów ul. Zabraniecka 2, 04-459 Warszawa; Miejskie Przedsiębiorstwo Oczyszczania w m.st. Warszawie Sp. z o.o. 2. Instalacja MBP ul. Wólczyńska 249, 01-919 Warszawa; BYŚ Wojciech Byśkiniewicz 3. Instalacja MBP, ul. Stefana Bryły 6, Pruszków 05-800; Miejski Zakład Oczyszczania w Pruszkowie Sp. z o.o. 4. Instalacja MBP ul. Zawodzie 16, 02-981 Warszawa; REMONDIS Sp. z o.o. 5. Instalacja MBP, ul. Turystyczna 38, 05-830 Nadarzyn; Przedsiębiorstwo Usługowe Hetman Sp. z o.o. 6. Instalacja MBP w m. Poświętne,	1. Instalacja MBP w Radomiu, ul. Witosa 94; Przedsiębiorstwo Produkcyjno Usługowo Handlowe „RADKOM” Sp. z o.o. 2. Instalacja MBP w m. Goworki, gm. Rzekuń; Ostrołęckie Towarzystwo Budownictwa Społecznego 3. Instalacja MBP w m. Stare Lubiejewo, ul. Łomżyńska 11; Zakład Gospodarki Komunalnej w Ostrowi Mazowieckiej Sp. z o.o. 4. Instalacja MBP w m. Wola Suchożebrska, ul. Sokołowska 2, 08-125 Suchożebry; Zakład Utylizacji Odpadów Sp. z o.o.

			09-100 Płońsk; Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej w Płońsku Sp. z o.o. 7. Instalacja MBP w Woli Pawłowskiej, gm. Ciechanów; Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych Sp. z o.o. w Ciechanowie 8. Instalacja MBP w m. Kobierniki 42, 09-413 Sikórz; Przedsiębiorstwo Gospodarowania Odpadami w Płocku Sp. z o.o. 9. Instalacja w m. Rachocin, gm. Sierpc; Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Sierpcu Sp. z o.o.	
5	do przetwarzania odpadów zmieszanych	Instalacja MBP ul. Zawodzie 16, 02-981 Warszawa; REMONDIS Sp. z o.o.	1. Instalacja do termicznego przekształcania odpadów ul. Zabraniecka 2, 04-459 Warszawa; Miejskie Przedsiębiorstwo Oczyszczania w m.st. Warszawie Sp. z o.o. 2. Instalacja MBP ul. Wólczyńska 249, 01-919 Warszawa; BYŚ Wojciech Byśkiniewicz 3. Instalacja MBP, ul. Stefana Bryły 6, Pruszków 05-800; Miejski Zakład Oczyszczania w Pruszkowie Sp. z o.o. 4. Instalacja MBP w m. Wola Duka 70A, 05-408 Glinianka; PPHU Lekaro Jolanta Zagórska 5. Instalacja MBP, ul. Turystyczna 38, 05-830 Nadarzyn; Przedsiębiorstwo Usługowe Hetman Sp. z o.o. 6. Instalacja MBP w m. Poświętne, 09-100 Płońsk; Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej w Płońsku Sp. z o.o. 7. Instalacja MBP w Woli Pawłowskiej, gm. Ciechanów; Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych Sp. z o.o. w	1. Instalacja MBP w Radomiu, ul. Witosa 94; Przedsiębiorstwo Produkcyjno Usługowo Handlowe „RADKOM” Sp. z o.o. 2. Instalacja MBP w m. Goworki, gm. Rzekuń; Ostrołęckie Towarzystwo Budownictwa Społecznego 3. Instalacja MBP w m. Stare Lubiejewo, ul. Łomżyńska 11; Zakład Gospodarki Komunalnej w Ostrowi Mazowieckiej Sp. z o.o. 4. Instalacja MBP w m. Wola Suchożebrska, ul. Sokołowska 2, 08-125 Suchożebry; Zakład Utylizacji Odpadów Sp. z o.o.

			Ciechanowie 8. Instalacja MBP w m. Kobierniki 42, 09-413 Sikórz; Przedsiębiorstwo Gospodarowania Odpadami w Płocku Sp. z o.o. 9. Instalacja w m. Rachocin, gm. Sierpc; Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Sierpcu Sp. z o.o.	
6	do przetwarzania odpadów zmieszanych	Instalacja MBP, ul. Turystyczna 38, 05-830 Nadarzyn; Przedsiębiorstwo Usługowe Hetman Sp. z o.o.	1. Instalacja MBP w m. Poświętne, 09-100 Płońsk; Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej w Płońsku Sp. z o.o. 2. Instalacja MBP, ul. Stefana Bryły 6, Pruszków 05-800; Miejski Zakład Oczyszczania w Pruszkowie Sp. z o.o.	1. Instalacja MBP w Radomiu, ul. Witosa 94; Przedsiębiorstwo Produkcyjno Usługowo Handlowe „RADKOM” Sp. z o.o. 2. Instalacja MBP w m. Wola Suchożebrska, ul. Sokołowska 2, 08-125 Suchożebry; Zakład Utylizacji Odpadów Sp. z o.o.
7	do przetwarzania odpadów zmieszanych	Instalacja MBP w m. Poświętne, 09-100 Płońsk; Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej w Płońsku Sp. z o.o.	1. Instalacja MBP w Woli Pawłowskiej, gm. Ciechanów; Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych Sp. z o.o. w Ciechanowie 2. Instalacja MBP w m. Kobierniki 42, 09-413 Sikórz; Przedsiębiorstwo Gospodarowania Odpadami w Płocku Sp. z o.o.	1. Instalacja MBP w m. Goworki, gm. Rzekuń; Ostrołęckie Towarzystwo Budownictwa Społecznego 2. Instalacja MBP w m. Stare Lubiejewo, ul. Łomżyńska 11; Zakład Gospodarki Komunalnej w Ostrowi Mazowieckiej Sp. z o.o.
8	do przetwarzania odpadów zmieszanych	Instalacja MBP w Woli Pawłowskiej, gm. Ciechanów; Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych Sp. z o.o. w Ciechanowie	1. Instalacja w m. Rachocin, gm. Sierpc; Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Sierpcu Sp. z o.o. 2. Instalacja MBP w m. Poświętne, 09-100 Płońsk; Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej w Płońsku Sp. z o.o.	1. Instalacja MBP w m. Goworki, gm. Rzekuń; Ostrołęckie Towarzystwo Budownictwa Społecznego 2. Instalacja MBP w m. Stare Lubiejewo, ul. Łomżyńska 11; Zakład Gospodarki Komunalnej w Ostrowi Mazowieckiej Sp. z o.o.
9	do przetwarzania odpadów	Instalacja MBP w m. Kobierniki 42, 09-413 Sikórz; Przedsiębiorstwo	1. Instalacja MBP ul. Wólczyńska	1. Instalacja MBP w m. Stare

	zmieszanych	Gospodarowania Odpadami w Płocku Sp. z o.o.	249, 01-919 Warszawa; BYŚ Wojciech Byśkiniewicz 2. Instalacja MBP w m. Poświętne, 09-100 Płońsk; Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej w Płońsku Sp. z o.o.	Lubiejewo, ul. Łomżyńska 11; Zakład Gospodarki Komunalnej w Ostrowi Mazowieckiej Sp. z o.o. 2. Instalacja MBP w m. Goworki, gm. Rzekuń; Ostrołęckie Towarzystwo Budownictwa Społecznego
10	do przetwarzania odpadów zmieszanych	Instalacja w m. Rachocin, gm. Sierpc; Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Sierpcu Sp. z o.o.	1. Instalacja MBP w m. Kobierniki 42, 09-413 Sikórz; Przedsiębiorstwo Gospodarowania Odpadami w Płocku Sp. z o.o. 2. Instalacja MBP w Woli Pawłowskiej, gm. Ciechanów; Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych Sp. z o.o. w Ciechanowie	1. Instalacja MBP w m. Goworki, gm. Rzekuń; Ostrołęckie Towarzystwo Budownictwa Społecznego 2. Instalacja MBP w m. Stare Lubiejewo, ul. Łomżyńska 11; Zakład Gospodarki Komunalnej w Ostrowi Mazowieckiej Sp. z o.o.
11	kompostownia	Kompostownia ul. Wólczyńska 249, 01-919 Warszawa; BYŚ Wojciech Byśkiniewicz	1. Kompostownia ul. Kampinoska 1, Warszawa; Miejskie Przedsiębiorstwo Oczyszczania w m.st. Warszawie Sp. z o. o. 2. Kompostownia w m. Wola Ducka 70A, 05-408 Glinianka; PPHU Lekaro Jolanta Zagórska	brak potrzeby
12	kompostownia	Kompostownia ul. Stefana Bryły 6, 05-800 Pruszków; Miejski Zakład Oczyszczania w Pruszkowie Sp. z o.o.	1. Kompostownia ul. Kampinoska 1, Warszawa; Miejskie Przedsiębiorstwo Oczyszczania w m.st. Warszawie Sp. z o. o. 2. Kompostownia w m. Wola Ducka 70A, 05-408 Glinianka; PPHU Lekaro Jolanta Zagórska	brak potrzeby
13	kompostownia	Kompostownia w m. Międzyłże 1, 05-326 Poświętne; PN-WMS Sp. z o.o.	1. Kompostownia w m. Stare Lipiny Al. Niepodległości 253, 05-200 Wołomin; Miejski Zakład Oczyszczania w Wołominie Sp. z o.o. 2. Kompostownia w m. Wola Ducka 70A, 05-408 Glinianka;	brak potrzeby

			PPHU Lekaro Jolanta Zagórska	
14	kompostownia	Kompostownia w m. Stare Lipiny Al. Niepodległości 253, 05-200 Wołomin; Miejski Zakład Oczyszczania w 26Wołominie Sp. z o.o.,	1. Kompostownia w m. Międzyłże 1,05-326 Poświętne; PN-WMS Sp. z o.o. 2. Kompostownia ul. Wólczyńska 249, 01-919 Warszawa; BYŚ Wojciech Byśkiniewicz	brak potrzeby
15	kompostownia	Kompostownia w m. Wola Duka 70A, 05-408 Glinianka; PPHU Lekaro Jolanta Zagórska	1. Kompostownia w m. Międzyłże 1,05-326 Poświętne; PN-WMS Sp. z o.o.b. 2. Kompostownia w m. Stare Lipiny Al. Niepodległości 253, 05-200 Wołomin; Miejski Zakład Oczyszczania w Wołominie Sp. z o.o.	brak potrzeby
16	kompostownia	Kompostownia ul. Kampinoska 1, Warszawa; Miejskie Przedsiębiorstwo Oczyszczania w m.st. Warszawie Sp. z o. o.	1. Kompostownia ul. Wólczyńska 249, 01-919 Warszawa; BYŚ Wojciech Byśkiniewicz 2. Kompostownia ul. Stefana Bryły 6, 05-800 Pruszków; Miejski Zakład Oczyszczania w Pruszkowie Sp. z o.o.	brak potrzeby
17	kompostownia	Kompostownia w m. Kobierniki 42, 09-413 Sikórz; Przedsiębiorstwo Gospodarowania Odpadami w Płocku Sp. z o.o.	1. Kompostownia w m. Poświętne, 09-100 Płońsk; Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej w Płońsku Sp. z o.o. 2. Kompostownia w Woli Pawłowskiej, gm. Ciechanów; Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych Sp. z o.o. w Ciechanowie	brak potrzeby
18	kompostownia	Kompostownia w Woli Pawłowskiej, gm. Ciechanów; Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych Sp. z o.o. w	1. Kompostownia w m. Kosiny Bartosowe 57, 06-521 Wiśniewo; NOVAGO Sp. z o.o. 2. b. Kompostownia w m.	brak potrzeby

		Ciechanowie	Poświętne, 09-100 Płońsk; Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej w Płońsku Sp. z o.o.	
19	kompostownia	Kompostownia w m. Poświętne, 09-100 Płońsk; Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej w Płońsku Sp. z o.o.	1. Kompostownia w m. Kobierniki 42, 09-413 Sikórz; Przedsiębiorstwo Gospodarowania Odpadami w Płocku Sp. z o.o. 2. Kompostownia w Woli Pawłowskiej, gm. Ciechanów; Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych Sp. z o.o. w Ciechanowie	brak potrzeby
20	kompostownia	Kompostownia w m. Kosiny Bartosowe 57, 06- 521 Wiśniewo; NOVAGO Sp. z o.o.	1. Kompostownia w Woli Pawłowskiej, gm. Ciechanów; Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych Sp. z o.o. w Ciechanowie 2. Kompostownia w m. Kobierniki 42, 09-413 Sikórz; Przedsiębiorstwo Gospodarowania Odpadami w Płocku Sp. z o.o.	brak potrzeby
21	składowisko	Składowisko odpadów ul. Lennona 4, 05-400 Otwock; Amest Otwock Sp. z o.o.	1. Składowisko odpadów w m. Stare Lipiny Al. Niepodległości 253, 05-200 Wołomin; Miejski Zakład Oczyszczania w Wołominie Sp. z o.o.	1. Składowisko w Radomiu ul. Witosa 98, 26-600 Radom; Przedsiębiorstwo Produkcyjno Usługowo Handlowe „RADKOM” Sp. z o.o.
22	składowisko	Składowisko odpadów w m. Stare Lipiny Al. Niepodległości 253, 05- 200 Wołomin; Miejski Zakład Oczyszczania w Wołominie Sp. z o.o.	1. Składowisko odpadów ul. Lennona 4, 05-400 Otwock; Amest Otwock Sp. z o.o. 2. Składowisko w m. Zakroczym; PG INWEST Sp. z o.o.	brak potrzeby
23	składowisko	Składowisko w m. Uniszki-Cegielnia, gm. Wieczfnia Kościelna/Mława, ul. Krajewo; NOVAGO Sp. z	1. Składowisko w m. Kosiny Bartosowe 57, 06-521 Wiśniewo;	brak potrzeby

		o.o.	NOVAGO Sp. z o.o. 2. Składowisko w m. Rachocin, gm. Sierpc; Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Sierpcu Sp. z o.o.	
24	składowisko	Składowisko w m. Kosiny Bartosowe 57, 06-521 Wiśniewo; NOVAGO Sp. z o.o.	1. Składowisko w m. Uniszki-Cegielnia, gm. Wieczfnia Kościelna/Mława, ul. Krajewo; NOVAGO Sp. z o.o. 2. Składowisko w m. Rachocin, gm. Sierpc; Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Sierpcu Sp. z o.o.	brak potrzeby
25	składowisko	Składowisko w m. Kobierniki; Przedsiębiorstwo Gospodarowania Odpadami w Płocku Sp. z o.o.	1. Składowisko w m. Dalanówek; Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej w Płońsku Sp. z o.o. 2. Składowisko w Woli Pawłowskiej; PUK Ciechanów Sp. z o.o.	brak potrzeby
26	składowisko	Składowisko w m. Zakroczym; PG INWEST Sp. z o.o.	1. Składowisko w m. Kobierniki; Przedsiębiorstwo Gospodarowania Odpadami w Płocku Sp. z o.o. 2. Składowisko w m. Dalanówek; Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej w Płońsku Sp. z o.o.	brak potrzeby
27	składowisko	Składowisko w m. Dalanówek; Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej w Płońsku Sp. z o.o.	1. Składowisko w m. Kobierniki; Przedsiębiorstwo Gospodarowania Odpadami w Płocku Sp. z o.o. 2. Składowisko w Woli Pawłowskiej; PUK Ciechanów Sp. z o.o.	brak potrzeby
28	składowisko	Składowisko w m. Rachocin, gm. Sierpc; Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Sierpcu	1. Składowisko w m. Kosiny Bartosowe 57, 06-521 Wiśniewo; NOVAGO Sp. z o.o.	brak potrzeby

		Sp. z o.o.	2. Składowisko w m. Uniszki-Cegielnia, gm. Wieczfnia Kościelna/Mława, ul. Krajewo; NOVAGO Sp. z o.o.	
29	składowisko	Składowisko w Woli Pawłowskiej; PUK Ciechanów Sp. z o.o.	1. Składowisko w m. Uniszki-Cegielnia, gm. Wieczfnia Kościelna/Mława, ul. Krajewo; NOVAGO Sp. z o.o. 2. Składowisko w m. Dalanówek; Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej w Płońsku Sp. z o.o.	brak potrzeby

Źródło: Plan gospodarki odpadami dla województwa mazowieckiego 2024

Obecnie na terenie gminy Lipowiec Kościelny odbiór, transport i zagospodarowanie odpadów komunalnych pochodzących z nieruchomości zamieszkałych odbywa się zgodnie z przyjętym harmonogramem. Umowa podpisana jest z firmą NOVAGO Sp. z o.o.. Odbiór odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości niezamieszkałych z terenu gminy odbywa się na podstawie indywidualnie zawartych umów, realizowanych przez: firmę NOVAGO Sp. z o.o.; Usługi Komunalne Danuta Cieślak; Zielone Miasto JAAR Recykling Sp. K..

Właściciele nieruchomości zamieszkałych z terenu gminy uzyskali możliwość selektywnego zbierania odpadów komunalnych „u źródła” (bezpośrednio na terenie nieruchomości).

Poniżej w tabeli przedstawiono ilości wytworzonych odpadów na terenie gminy Lipowiec Kościelny w roku 2016 i 2017. Liczba właścicieli nieruchomości od których odebrano odpady komunalne w 2016r. wyniosła 4169 osób.

Tabela 14. Masa odpadów komunalnych odebrana i zebrana z terenu Gminy Lipowiec Kościelny w 2016 i 2017 roku.

LP	Kod odpadu	Rodzaj odpadu	Masa odpadów w 2016r. [Mg]	Masa odpadów w 2017r. [Mg]	Sposób zagospodarowania odpadów komunalnych
INFORMACJA O MASIE POSZCZEGÓLNYCH RODZAJÓW ODEBRANYCH Z OBSZARU GMINY ODPADÓW KOMUNALNYCH ORAZ SPOSOBIE ICH ZAGOSPODAROWANIA					
	15 01 06	Zmieszane odpady opakowaniowe	141,600	212,63	R12
	15 01 01	Opakowania z papieru i tektury	2,233	1,947	R3
	15 01 02	Opakowania z tworzyw sztucznych	3,500	1,52	R3
	15 01 07	Opakowania ze szkła	0,150	-	R5
	20 01 32	Leki inne niż wymienione w 20 01 31	0,012	0,008	zbieranie

LP	Kod odpadu	Rodzaj odpadu	Masa odpadów w 2016r. [Mg]	Masa odpadów w 2017r. [Mg]	Sposób zagospodarowania odpadów komunalnych
INFORMACJA O MASIE POSZCZEGÓLNYCH RODZAJÓW ODEBRANYCH Z OBSZARU GMINY ODPADÓW KOMUNALNYCH ORAZ SPOSOBIE ICH ZAGOSPODAROWANIA					
	20 01 36	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21, 20 01 23 i 20 01 35	1,120	1,12	R12
	20 02 01	Odpady ulegające biodegradacji	15,300	15,34	R3
	20 03 01	Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	709,460	765,1	R12
	20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	93,480	80,04	R12
	20 01 34	Baterie i akumulatory inne niż wymienione w 20 01 31	0,030	0,015	zbieranie
	20 01 35*	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21 i 20 01 23 zawierające niebezpieczne składniki	0,680	0,88	zbieranie
	17 04 05	Żelazo i stal	5,820		R4
	17 01 01	Odpady betonu oraz gruz betonowy z rozbiórek i remontów	-	5,14	-
	16 01 03	Zużyte opony	-	1,70	-
SUMA			973,39	1 085,52	

* Odpady niebezpieczne

Gmina Lipowiec Kościelny w roku 2016 odebrała łącznie 973,39 Mg odpadów. Osiągnęła również wyznaczony poziom recyklingu i odzysku odpadów: Papier, metal, tworzywa sztuczne, szkło – 19,22% przy poziomie wymaganym – 18% i innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych – 100%, przy wymaganych 42%, zgodnie z normami zawartymi w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 25 maja 2012 r. w sprawie poziomów ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania oraz sposobu obliczania poziomu ograniczania masy tych odpadów. Poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji, przekazywanych do składowania w stosunku do masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r. wynosił 0,0%. Wyżej wymienione Rozporządzenie zezwala w 2016 roku na składowanie 45% wytworzonych odpadów. W związku z powyższymi danymi poziom recyklingu odpadów komunalnych ulegających biodegradacji, przekazywanych do składowania został osiągnięty.

Gmina Lipowiec Kościelny posiada program usuwania wyrobów zawierających azbest na lata 2016 - 2032.

8.9 Zasoby przyrodnicze

8.9.1 Ocena stanu

8.9.1.1 Flora i fauna

Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione w Gminie Lipowiec Kościelny zajmują obszar 4 039 ha. Obszar ten stanowi 35,3 % powierzchni gminy, co w porównaniu do powiatu - 21 %, jest wartością wybijającą. Obszar na którym znajduje się Gmina Lipowiec Kościelny w podziale geobotanicznym Matuszkiewicza (2008) należy do Podokręgu Kuczborskiego wchodzącego w skład Okręgu Wzniesień Mławskich w Krainie Północnomazowiecko - Kurpiowskiej.

Obszar charakteryzuje się urozmaiconą rzeźbą terenu i należy do zlewni rzeki Mławki. Typowym, panującym zbiorowiskiem w rezerwacie jest świetlista dąbrowa.

Kraina Północno-mazowiecko-Kurpiowska charakteryzuje się borami zespołu *Peucedano-Pinetum* (kontynentalnego boru sosnowego świeżego), grądami mazowieckimi oraz występowaniem kontynentalnego boru mieszanego *Serratulo-Pinetum*. Skład gatunkowy tych lasów jest podobny do innych obszarów leśnych w tym okręgu. Dominującym gatunkiem w drzewostanie jest sosna, która zajmuje przeważające powierzchnie lasów. Kolejnymi gatunkami lasotwórczym ale o znacznie mniejszym udziale są Brzoza brodawkowata i dąb bezszypułkowy.

Fauna jest typowa dla środkowej Polski. Z dużych zwierząt można spotkać sarnę, rzadziej jelenia. O obecności dzików mogą świadczyć tzw. buchtowiska. Ponadto w rejonie Mławy spotyka się wędrujące łosie. Poza tym występuje tu większość gatunków zwierząt i ptaków typowych dla ekosystemów leśnych i leśno-polnych.

8.9.1.2 Formy ochrony przyrody

Obszary prawnie chronione zajmują 10 898,70 ha, czyli ponad 95% powierzchni całej Gminy Lipowiec Kościelny. Największą część (prawie cały teren) Gminy zajmuje Obszar Chronionego Krajobrazu Zieluńsko – Rzęgnowski.

Na południu i południowym wschodzie Gminy znajduje się obszar Natura 2000 Dyrektywy Ptasiej – Dolina Wkry i Mławki. Ograniczona jest ona miejscowościami : Niegocin, Zawady, Rumoka, Dobra Wola, Turza Wielka, Turza Mała a we wschodnim fragmencie Łomia. Oprócz Dyrektywy Ptasiej, na terenie Gminy znajdują się również dwa obszary Natury 2000, Dyrektywy Siedliskowej:

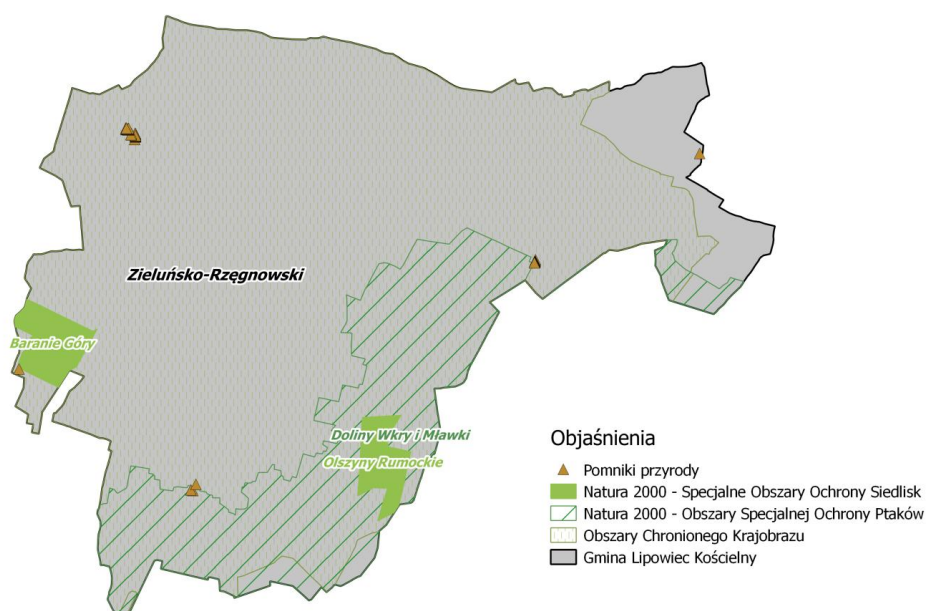
- Baranie Góry, zajmujący się ochroną grądu środkowoeuropejskiego i subkontynentalnego (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*) i ciepłolubnych dąbrów (*Quercetalia pubescenti-petraeae*);
- Olszyny Rumockie, chroniący grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*), łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*, olsy źródłkowe).

Obszarom Natura 2000 Dyrektywy Siedliskowej towarzyszą rezerwaty przyrody Baranie Góry i Olszyny Rumockie, stanowiące otulinę Natury 2000.

Tabela 15 Wykaz pomników przyrody w Gminie Lipowiec Kościelny - źródło Gmina Lipowiec Kościelny

Lp.	Nazwa pomnika przyrody	Ogłoszenie	Obwód w (cm)	Nr działki	Obręb	Opis lokalizacji
1.	Stara Lipa 'Kaśka"	Orzeczenie nr 500 z dnia 14 września 1974 r. Urząd Wojewódzki w Warszawie	750	3107/5	Niegocin	Rośnie na działce Nadleśnictwa Dwukoły na łące 100 m od budynku po byłej Leśniczówce
2.	Dąb	Rozporządzenie Nr 16/96 Wojewody Ciechanowskiego z dnia 30 października 1996 r. W sprawie uznania za pomnik przyrody	332	13/38	Parcele Łomskie	Przy budynku mieszkalnym na terenie będącym wcześniej we władaniu Cegielnia Lipiny
3.	Aleja modrzewiowa 14 szt.		220, 200, 230, 190, 190, 210, 290, 180, 210, 260, 180, 180, 180, 180,	3001/2	Kęczewo	Modrzew rośnie na terenie stanowiącym własność Nadleśnictwa Dwukoły
4.	Dąb szypułkowy	Rozporządzenie Nr 11/98 Wojewody Ciechanowskiego z dnia 28 maja 1998 r. W sprawie uznania za pomnik przyrody	360 obwód na dzień 8.03.2017 r.	3096/1 właściwy nr działki	Lipowiec Kościelny	Teren Nadleśnictwa Dwukoły , Leśnictwo Mostowo oddz. 96b
5.	Klon jawor szt. 2	Orzeczenie nr 162/223/83 z dnia 23 lutego 1983 r. Urząd Wojewódzki w Ciechanowie	296 i 252	3001/2	Kęczewo	Klon rośnie na terenie stanowiącym własność Nadleśnictwa Dwukoły
6.	Lipa drobnolistna	Orzeczenie nr 162/223/83 z dnia 23 lutego 1983 r. Urząd Wojewódzki w Ciechanowie	470	3001/2	Kęczewo	Lipa rośnie na terenie stanowiącym własność Nadleśnictwa Dwukoły
7.	Dąb szypułkowy 18 szt.	Orzeczenie nr 211/272/83 z dnia 15 grudnia 1983 r. Urząd Wojewódzki w Ciechanowie	385, 330, 359,, 250, 210, 340, 290, 245, 230, 325, 350, 315, 190, 310, 390, 380, 310, 365,	3002/5	Kęczewo	Dęby rosną na terenie stanowiącym własność Nadleśnictwa Dwukoły przy osadzie leśnej na skraju lasu.

8.	Głaz naturalny	Nr rej.333/394/89		3001/11	Kęczewo	Grunt prywatny należący do Pana Kordalskiego.
9.	Jesion wyniosły	Rozporządzenie Nr 25/95 Wojewody Ciechanowskiego z dnia 18 grudnia 1995 r. W sprawie uznania za pomnik przyrody	310	3107/5	Niegocin	Jesion rośnie na terenie stanowiącym własność Nadleśnictwa Dwukopy
10	Modrzew europejski	Rozporządzenie Nr 25/95 Wojewody Ciechanowskiego z dnia 18 grudnia 1995 r. W sprawie uznania za pomnik przyrody	225	3107/5	Niegocin	Modrzew rośnie na terenie stanowiącym własność Nadleśnictwa Dwukopy.
11	Szpaler 13 dębów	Uchwała Rady Gminy Lipowiec Kościelny Nr 184.XXXVII.2014 z dnia 28 lutego 2014 r.	2,82, 2,90, 1,80, 1,66, 2,13, 2,36, 1,90, 1,60, 1,13, 1,23, 2,59, 3,18, 2,87	2/11	Borowe	Szpaler dębów rośnie na terenie stanowiącym własność Nadleśnictwa Dwukopy

Rysunek 7. Obszary chronione

8.10 Zagrożenia poważnymi awariami

8.10.1 Ocena stanu

Zgodnie z art. 271b ustawy Prawo ochrony środowiska [2], Główny Inspektor Ochrony Środowiska jest organem właściwym do realizacji zadań Ministra Środowiska w sprawach: przeciwdziałania poważnym awariom, transgranicznych skutków awarii przemysłowych oraz awaryjnego zanieczyszczeniom wód granicznych. Ustawa Prawo ochrony środowiska [2] (w szczególności tytuł IV tej ustawy) implementuje przepisy Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/18/UE z dnia 4 lipca 2012 r. w sprawie kontroli zagrożeń poważnymi awariami związanymi z substancjami niebezpiecznymi, zmieniającej, a następnie uchylającej dyrektywę Rady 96/82/WE (Dz. Urz. UE L 197 z 24.07.2012, str. 1) oraz Konwencji w sprawie transgranicznych skutków awarii przemysłowych (Dz. U. z 2004 r. nr 129, poz. 1352). Ww. akty prawne regulują kwestie zapobiegania poważnym awariom, które mogą być następstwem określonych działań przemysłowych oraz ograniczania ich skutków dla zdrowia ludzi i środowiska.

Co roku GIOŚ w Warszawie publikuje raporty o występowaniu zdarzeń o znamionach poważnej awarii. W latach 2010-2013 (ostatni opublikowany raport za rok 2013) na terenie gminy Lipowiec Kościelny jak i całego powiatu mławskiego nie odnotowano zdarzeń o znamionach poważnej awarii.

9. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy o ochronie przyrody

Przedstawione poniżej problemy ochrony środowiska są wynikiem wykonanej oceny stanu środowiska w ramach wyznaczonych obszarów interwencji. Zdiagnozowane problemy mają charakter wyłącznie informacyjny, a ich celem jest ukierunkowanie działań w taki sposób aby jest zminimalizować lub wyeliminować. Wskazane poniżej problemy dały podstawy do wyznaczenia w POŚ dla gminy Lipowiec Kościelny odpowiednich celów i kierunków interwencji wraz z zadaniami, których realizacja przyczyni się do poprawy stanu środowiska na terenie Gminy.

Szczególnie istotny z punktu widzenia projektu POŚ dla Gminy Lipowiec Kościelny jest problem występowania przekroczeń dopuszczalnych stężeń substancji tj. pyłu PM₁₀, PM_{2,5}, ozonu i benzo(a)pirenu. Znaczący wpływ na jakość powietrza ma głównie emisja komunikacyjna oraz emisja indywidualna tzw. „niska emisja”, której źródłem są domowe systemy grzewcze oraz niewielkie kotłownie pracujące na potrzeby zakładów produkcyjnych i budynków użyteczności publicznej, opalanych paliwami stałymi (koks, węgiel kamienny). Poniżej w tabeli przedstawiono zdiagnozowane w toku analizy słabe strony Gminy i zagrożenia w ramach obszaru interwencji: Ochrona klimatu i jakości powietrza.

Tabela 16. Problemy w zakresie ochrony klimatu i jakości powietrza na terenie Gminy

Słabe strony	Zagrożenia
→ przekroczenia dopuszczalnych stężeń substancji tj. pyłu PM10, PM2,5, ozonu i benzo(a)pirenu → słaby stan techniczny nawierzchni dróg, → emisja ze źródeł indywidualnych tzw. „niska emisja”, szczególnie w sezonie grzewczym, → słaba świadomość ekologiczna mieszkańców,	→ stale pogarszająca się jakość powietrza atmosferycznego, → zagrożenie dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu (w tym sektor rolnictwa) → zanieczyszczenia napływające z terenów sąsiednich

Kolejnym problemem jest stale zwiększający się ruch pojazdów oraz stan techniczny nawierzchni. W zasięgu oddziaływania znajduje się zabudowa mieszkaniowa, placówki oświatowe związane ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży. Zatem narażone są tereny chronione akustycznie. Poniżej w tabeli przedstawiono zdiagnozowane w toku analizy słabe strony gminy Lipowiec Kościelny i zagrożenia w ramach obszaru interwencji: Zagrożenia hałasem.

Tabela 17. Problemy w zakresie zagrożenia hałasem na terenie Gminy

Słabe strony	Zagrożenia
→ brak dostosowania istniejącej sieci dróg do zwiększonego ruchu kołowego → zły stan techniczny istniejących dróg → brak punktu monitoringu poziomu hałasu komunikacyjnego	→ stale zwiększająca się liczba osób narażonych na ponadnormatywny hałas → brak rozwiązań technicznych służących minimalizacji narażenia na hałas → stale pogarszający się stan dróg → wzrastający ruch pojazdów po drogach → zły stan techniczny pojazdów

Kolejnym ważnym aspektem jest ochrona środowiska przed ponadnormatywnym poziomem promieniowania elektromagnetycznego. Poniżej w tabeli przedstawiono zdiagnozowane w toku analizy słabe strony Gminy i zagrożenia w ramach obszaru interwencji: Pola elektromagnetyczne.

Tabela 18. Problemy w zakresie promieniowania elektromagnetycznego na terenie Gminy

Słabe strony	Zagrożenia
→ brak punktów pomiarowych → nadmierna rozbudowa sieci masztów telefonii komórkowych	→ zwiększająca się liczba źródeł PEM → wzrost natężenia PEM

Problemem ochrony środowiska istotnym z punktu widzenia POŚ dla Gminy jest ochrona wód przed zanieczyszczeniami. Poniżej w tabeli przedstawiono zdiagnozowane w toku analizy słabe strony Gminy i zagrożenia w ramach obszaru interwencji: Gospodarowanie wodami.

Tabela 19. Problemy w zakresie gospodarowania wodami na terenie gminy Lipowiec Kościelny

Słabe strony	Zagrożenia
→ wody podziemne gromadzone w środku porowym (znaczna podatność na zanieczyszczenia)	→ nieosiągnięcie celów środowiskowych dla JCWP położonych w obrębie gminy Lipowiec Kościelny

→ większość rzek w obrębie stwierdzonych JCWP odznacza się złym stanem jakościowym → brak kanalizacji i oczyszczalni ścieków, co może stanowić potencjalne źródło zanieczyszczeń → brak punktów monitoringu wód powierzchniowych i podziemnych na terenie gminy Lipowiec Kościelny	→ występowanie głównych poziomów wodonośnych w utworach przepuszczalnych i podatnych na infiltrację zanieczyszczeń
--	--

Istotnym problemem z punktu ochrony środowiska jest niezadowalający stan gospodarki ściekami na terenie Gminy. Kluczowym czynnikiem jest tutaj brak kanalizacji sanitarnej i brak oczyszczalni ścieków. Poniżej w tabeli przedstawiono zdiagnozowane w toku analizy słabe strony Gminy i zagrożenia w ramach obszaru interwencji: Gospodarka wodno-ściekowa.

Tabela 20. Problemy w zakresie gospodarki wodno-ściekowej na terenie Gminy

Słabe strony	Zagrożenia
→ brak kanalizacji sanitarnej → przestarzałe systemy gromadzenia ścieków sanitarnych na terenie gospodarstw (szamba)	→ brak otrzymania wsparcia na realizację zadań w zakresie gospodarki wodno-ściekowej z uruchomionych na lata 2014-2020 środków unijnych w ramach m.in. Programów Operacyjnych → mała ilość środków finansowych w budżecie gminy na zabezpieczenie zadań w zakresie gospodarki wodno-ściekowej → brak możliwości budowy przydomowych oczyszczalni ścieków w obrębie gospodarstw, na których zostaną stwierdzone niekorzystne warunki gruntowo-wodne → awarie przestarzałych bezodpływowych zbiorników na ścieki – możliwość przedostawania się zanieczyszczeń do wód gruntowych → niebezpieczeństwo obniżenia poziomu wód i zakłócenia stosunków hydrologicznych; → mała ilość środków finansowych w budżecie gminy na zabezpieczenie zadań w zakresie gospodarki

W zakresie zasobów geologicznych i ochrony powierzchni ziemi, w tym gleb nie zdiagnozowano problemów istotnych z punktu środowiskowego. Wskazane podczas analizy SWOT słabe strony i

zagrożenia dotyczą głównie kwestii gospodarczych i ekonomicznych, niemniej jednak nie wpływają na pogorszenie istniejącego stanu środowiska gminy w tym zakresie.

Kolejnym ważnym obszarem w którym zdiagnozowano problemy jest gospodarka odpadami na terenie Gminy. Pomimo sukcesywnego wzrostu świadomości mieszkańców gminy o prawidłowym gospodarowaniu odpadami i objęcia zorganizowanym zbieraniem odpadów komunalnych 100% mieszkańców gminy w dalszym ciągu występują problemy, które wymagają naprawy. Poniżej w tabeli przedstawiono zdiagnozowane w toku analizy słabe strony Gminy i zagrożenia w ramach obszaru interwencji: Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów.

Tabela 21. Problemy w zakresie gospodarki odpadami na terenie Gminy

Słabe strony	Zagrożenia
→ niska świadomość ekologiczna mieszkańców – niski stopień segregacji odpadów u źródła, spalanie odpadów w kotłach domowych, pozbywanie się odpadów w sposób nielegalny wynikające z przyzwyczajęń, niewiedzy → zaległości z tytułu wnoszenia opłaty za wywóz śmieci → duże koszty funkcjonowania systemu odpadów	→ wzrost opłat dla mieszkańców za system gospodarowania odpadami na terenie gminy → skala i problemowość wprowadzanych zmian w nowych przepisach gospodarowania odpadami komunalnymi często prowadząca do nieprawidłowości w funkcjonowaniu nowego systemu

W zakresie zasobów przyrodniczych nie zdiagnozowano problemów istotnych z punktu środowiskowego. Wskazane podczas analizy SWOT słabe strony i zagrożenia dotyczą głównie kwestii zagospodarowania przestrzennego i ładu krajobrazowego oraz szczegółowej inwentaryzacji walorów przyrodniczych gminy Lipowiec Kościelny. Nie zidentyfikowano problemów w zakresie obszarów chronionych.

Poniżej w tabeli przedstawiono zdiagnozowane w toku analizy słabe strony Gminy i zagrożenia w ramach obszaru interwencji: Zasoby przyrodnicze.

Tabela 22. Problemy w zakresie zasobów przyrodniczych na terenie Gminy

Słabe strony	Zagrożenia
→ niskie wykorzystanie walorów krajobrazowych do celów rekreacyjnych → brak całościowej i aktualnej, specjalistycznej inwentaryzacji przyrodniczej	→ brak rozpoznania przyrodniczego gminy poprzez rzetelnie przeprowadzoną inwentaryzację przyrodniczą → utrzymujący się niski wskaźnik wykorzystania walorów krajobrazowych do uprawiania turystyki pieszej i rowerowej (brak rozbudowy szlaków turystycznych) → obniżenie wskaźnika lesistości gminy poprzez niewłaściwą gospodarkę leśną

Z uwagi na typowo rolniczy charakter gminy Lipowiec Kościelny oraz brak występowania zakładów o zwiększonym ryzyku wystąpienia awarii i o dużym ryzyku wystąpienia awarii nie odnotowano

problemów w zakresie zagrożenia poważnymi awariami. Ponadto zgodnie z danymi WIOŚ na terenie Gminy w ostatnich latach nie odnotowano zdarzeń o znamionach poważnej awarii.

10. Przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne lub brak oddziaływania, na cele i przedmiot ochrony obszaru natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko

Wyznaczone w POŚ dla gminy Lipowiec Kościelny cele, kierunki i zadania są działaniami o charakterze inwestycyjnym i nie inwestycyjnym (organizacyjno-funkcjonalnym), które ujmują ogół potrzeb wynikających z rozwoju społeczno-gospodarczego oraz rozwoju infrastruktury komunikacyjnej i technicznej, społecznej, sportowo-rekreacyjnej, turystycznej itp.

Niektóre zadania wyznaczone w POŚ dla Gminy mogą kwalifikować się jako przedsięwzięcia mogące zawsze znacząco lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko zgodnie z *Rozporządzeniem w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko [18]*, dla których konieczne może być przeprowadzenie procedury oceny oddziaływania na środowisko na zasadach określonych w *Ustawie o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko [1]*. W ramach omawianej procedury prowadzona będzie wówczas szczegółowa ocena oddziaływania zadań pod kątem środowiskowym przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

Ocena oddziaływania na środowisko na etapie sporządzenia niniejszej Prognozy oddziaływania na środowisko jest utrudniona. Program zawiera zadania zgłoszone przez samorząd gminy, których realizacja przewidziana jest w perspektywie lat 2018-2021. Większość zadań inwestycyjnych nie ma określonego zakresu, sposobu i charakteru prowadzenia prac, w związku z czym podanie konkretnych oddziaływań jest problematyczne.

Zgodnie z powyższym w niniejszej Prognozie przedstawiono **potencjalne** oddziaływania, zidentyfikowane na podstawie oceny oddziaływania dla innych przedsięwzięć o zbliżonym zakresie. Zatem w ramach oceny skutków realizacji POŚ dla Gminy Lipowiec Kościelny na etapie opracowania Prognozy oddziaływania na środowisko w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko przedstawiono **potencjalne oddziaływanie bezpośrednie (B) pośrednie (P), wtórne (W), skumulowane (Sk), stałe/długoterminowe (S), chwilowe/krótkoterminowe (Ch), pozytywne, negatywne i neutralne** na powierzchnię ziemi i krajobraz, wody, różnorodność biologiczną, rośliny, zwierzęta, formy ochrony przyrody, zasoby naturalne, powietrze atmosferyczne i klimat, klimat akustyczny, krajobraz kulturowy i zabytki, ludzi i dobra materialne wykorzystując metodę macierzy interakcji.

POŚ dla Gminy Lipowiec Kościelny jest dokumentem ogólnym i nie opisuje szczegółowo zakresu ani szczegółów technicznych poszczególnych inwestycji. Program wskazuje jedynie konieczność ich realizacji w celu poprawy jakości środowiska przyrodniczego gminy oraz wypełnienia zaleceń dokumentów wyższego szczebla. Należy pamiętać o uwzględnianiu zasad ochrony środowiska podczas projektowania i planowania poszczególnych inwestycji.

Poniżej w tabeli dokonano oceny i analizy oddziaływania realizacji wyznaczonych w POŚ zadań na poszczególne komponenty środowiska.

OZNACZENIA:

Potencjalne pozytywne oddziaływanie

Potencjalne neutralne oddziaływanie

Potencjalne negatywne oddziaływanie

B Bezpośrednie

P Pośrednie

S Stałe

Ch Chwilowe

W Wtórne

Sk Skumulowane

Tabela 23. Potencjalne oddziaływania zadań wyznaczonych w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Lipowiec Kościelny na poszczególne komponenty środowiska

LP	Zadanie	Potencjalne oddziaływania (w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne) na następujące zagadnienia i aspekty środowiska:											
		Powierzchnię ziemi i krajobraz	Wody	Różnorodność biologiczną	Rośliny	Zwierzęta	Formy ochrony przyrody (poza Naturą 2000)	Obszary Natura 2000	Zasoby naturalne	Powietrze atmosferyczne i klimat	Klimat akustyczny	Krajobraz kulturowy i zabytki	Ludzi i dobra materialne
	Obszar interwencji: Ochrona klimatu i jakości powietrza												
1.	Termomodernizacja budynków gminnych wraz z budową indywidualnych instalacji odnawialnych źródeł energii								B,S	B,S			B,S
2.	Termomodernizacja budynków mieszkalnych wraz z budową indywidualnych instalacji odnawialnych źródeł energii (pompy ciepła, panele i kolektory fotowoltaiczne)								B,S	B,S			B,S
3.	Wymiana instalacji CO w budynkach należących do Gminy								B,S	B,S			B,S
4.	Wymiana nieekologicznych pieców na ogrzewane paliwami niskoemisyjnymi (gaz lub ekogroszek)								B,S	B,S			B,S
5.	Wdrażanie zapisów Programu ograniczania niskiej emisji								P,S,W	P,S,W			P,S,W
6.	Montaż instalacji solarnych i fotowoltaicznych w budynkach należących do Gminy								P,S,W	P,S,W			P,S,W
7.	Zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii do produkcji energii elektrycznej i ciepła								P,S,W	P,S,W			P,S,W
8.	Szkolenia dla pracowników Gminy w zakresie Eco Driving								P,S,W	B,S	P,S,W		B,S
9.	Budowa ścieżek rowerowych	B,S			B,S	B,S			B,S	B,S	B,S	B,S	B,S
10.	Kontrola zakładów emitujących do powietrza benzo(a)piren oraz pył zawieszony PM10.									P,S,W			P,S,W
11.	Prowadzenie kontroli przestrzegania prawa w zakresie emisji									P,S,W			P,S,W

LP	Zadanie	Potencjalne oddziaływania (w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne) na następujące zagadnienia i aspekty środowiska:											
		Powierzchnię ziemi i krajobraz	Wody	Różnorodność biologiczną	Rośliny	Zwierzęta	Formy ochrony przyrody (poza Naturą 2000)	Obszary Natura 2000	Zasoby naturalne	Powietrze atmosferyczne i klimat	Klimat akustyczny	Krajobraz kulturowy i zabytki	Ludzi i dobra materialne
	substancji do powietrza												
	Obszar interwencji: Zagrożenia hałasem												
12.	Rozwój i poprawa stanu gminnej infrastruktury drogowej oraz współpraca z innymi zarządcami dróg w celu poprawy stanu infrastruktury dróg powiatowych i drogi krajowej									B,S	B,S	B,S	B,S
13.	Kontrole źródeł hałasu oraz ograniczenie ich uciążliwości					P,S,W					P,S,W		P,S,W
	Obszar interwencji: Pola elektromagnetyczne												
14.	Tworzenie baz danych oraz rejestru zawierającego informacje o terenach na których stwierdzono przekroczenia dopuszczalnych poziomów pól w środowisku												P,S,W
	Obszar interwencji: Gospodarowanie wodami												
15.	Monitorowanie stanów i chemizmu wód podziemnych		B,S										
16.	Poprawa stanu istniejącej infrastruktury przeciwpowodziowej	B,S	B,S	B,S	B,S	B,S	B,S					B,S	B,S
17.	Analiza wykorzystania wód z odwodnień i wód powierzchniowych												
18.	Racjonalne gospodarowanie wodą przeznaczoną do spożycia		B,S						B,S				
	Obszar interwencji: Gospodarka wodno-ściekowa												
19.	Budowa i modernizacja systemów poboru, przesyłu i uzdatniania wody	B,Ch	B,S										B,S
20.	Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków	B,Ch	P,S,W										
21.	Budowa indywidualnych systemów oczyszczania ścieków	B,Ch	P,S,										

LP	Zadanie	Powierzchnię ziemi i krajobraz	Potencjalne oddziaływania (w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne) na następujące zagadnienia i aspekty środowiska:										
			Wody	Różnorodność biologiczną	Rośliny	Zwierzęta	Formy ochrony przyrody (poza Naturą 2000)	Obszary Natura 2000	Zasoby naturalne	Powietrze atmosferyczne i klimat	Klimat akustyczny	Krajobraz kulturowy i zabytki	Ludzi i dobra materialne
			W										
22.	Budowa nowych zbiorników bezodpływowych oraz remont istniejących	B,Ch	P,S,W										
23.	Regularny wywóz nieczystości płynnych		P,S,W										P,S,W
24.	Kontrola postępowania w zakresie gromadzenia i oczyszczania ścieków przez użytkowników prywatnych i przedsiębiorstwa z częstotliwością raz w roku		P,S,W										P,S,W
	Obszar interwencji: Gleby												
25.	Kompleksowa rekultywacja terenów zdewastowanych i zdegradowanych	B,S							P,S,W				
26.	Rekultywacja gleb zdewastowanych i zdegradowanych, przywracająca im funkcje przyrodnicze, rekreacyjne lub rolne	P,S,W							P,S,W				
27.	Upowszechnianie dobrych praktyk rolniczych	P,S,W	P,S,W	P,S,W	P,S,W	P,S,W	P,S,W						P,S,W
	Obszar interwencji: Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów												
28.	Likwidacja nielegalnych miejsc składowania odpadów komunalnych	B	B	P	P	P	P						P
29.	Objęcie zorganizowanym systemem odbierania oraz selektywnego zbierania odpadów komunalnych wszystkich mieszkańców	P,S,W	P,S										B,S
30.	Usuwanie wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy	P,S,W								B,S			B,S

LP	Zadanie	Potencjalne oddziaływania (w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne) na następujące zagadnienia i aspekty środowiska:											
		Powierzchnię ziemi i krajobraz	Wody	Różnorodność biologiczną	Rośliny	Zwierzęta	Formy ochrony przyrody (poza Naturą 2000)	Obszary Natura 2000	Zasoby naturalne	Powietrze atmosferyczne i klimat	Klimat akustyczny	Krajobraz kulturowy i zabytki	Ludzi i dobra materialne
31.	Sporządzanie rocznych sprawozdań z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi przekazywane marszałkowi województwa oraz wojewódzkiemu inspektorowi ochrony środowiska												
32.	Przeprowadzenie przetargów w gminach na odbieranie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości												P,S,W
33.	Zawieranie umów z przedsiębiorcami świadczącymi usługi w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości												P,S,W
34.	Prowadzenie kontroli przestrzegania prawa w zakresie gospodarowania odpadami												P,S,W
Obszar interwencji: Zasoby przyrodnicze													
35.	Budowa infrastruktury turystycznej (pola biwakowe, ścieżki rowerowe, drogi dojazdowe, zagospodarowanie rzek)	B,Ch, Sk	B,Ch, Sk	B,Ch, Sk	B,Ch, Sk	B,Ch, Sk	B,Ch, Sk			B,Ch, Sk	B,Ch, Sk		P,S,W
36.	Poprawa estetyki i rewaloryzacja miejscowości	P,S,W										P,S,W	P,S,W
37.	Wykonanie inwentaryzacji i/lub waloryzacji zasobów przyrody			P,S,W	P,S,W	P,S,W	P,S,W						
38.	Budowanie i aktualizacja baz danych z zakresu ochrony przyrody			P,S,W	P,S,W	P,S,W	P,S,W						
39.	Ochrona, pielęgnacja i utrzymanie terenów leśnych	B,S	P,S, W	B,S	P,S,W	P,S,W	P,S,W			P,S,W			P,S,W
40.	Monitoring stanu ochrony środowiska i gatunków, w tym ptaków na poziomie siedlisk i regionów			P,S,W	P,S,W	P,S,W	P,S,W						
Obszar interwencji: Zagrożenie poważnymi awariami													

LP	Zadanie	Potencjalne oddziaływania (w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne) na następujące zagadnienia i aspekty środowiska:											
		Powierzchnię ziemi i krajobraz	Wody	Różnorodność biologiczną	Rośliny	Zwierzęta	Formy ochrony przyrody (poza Naturą 2000)	Obszary Natura 2000	Zasoby naturalne	Powietrze atmosferyczne i klimat	Klimat akustyczny	Krajobraz kulturowy i zabytki	Ludzi i dobra materialne
41.	Wsparcie OSP na doposażenie w specjalistyczne sprzęty ratowniczo-gaśnicze oraz przeciwpowodziowe												B,S
42.	Kontrola podmiotów, których działalność może stanowić przyczynę powstania poważnej awarii												P,S,W
43.	Badanie przyczyn powstawania oraz sposobów likwidacji skutków poważnych awarii dla środowiska												P,S

W POŚ dla gminy Lipowiec Kościelny w ramach ochrony powierzchni ziemi i krajobrazu wyznaczono cele, kierunki i zadania administracyjne jak i inwestycyjne. Większość zadań zapisanych w POŚ dla Gminy będzie miała charakter neutralny lub potencjalnie pozytywny na powierzchnię ziemi i krajobraz. Realizacja niektórych zadań może spowodować wystąpienie potencjalnych oddziaływań bezpośrednich i chwilowych oraz pośrednich, stałych i wtórnych. Oceniono, że wyznaczone w POŚ dla Gminy Lipowiec Kościelny zadania **nie będą mieć znaczącego negatywnego wpływu** na powierzchnię ziemi i krajobraz.

Oceniono, że wyznaczone w POŚ dla Gminy zadania **nie będą mieć znaczącego wpływu** na jakość i ilość wód powierzchniowych i podziemnych. **Brak oddziaływania lub oddziaływanie pozytywne** zidentyfikowano w zadaniach o charakterze nie inwestycyjnym (organizacyjnym) oraz zadaniach związanych z remontem, przebudową, adaptacją, termomodernizacją istniejących obiektów budowlanych.

Wyznaczone w POŚ dla Gminy Lipowiec Kościelny zadania **nie będą mieć znaczącego wpływu** na zasoby przyrodnicze Gminy. **Brak oddziaływania lub oddziaływanie pozytywne** zidentyfikowano w zadaniach o charakterze nie inwestycyjnym (organizacyjnym) oraz zadaniach związanych z przebudową dróg i rekultywacją terenów zdewastowanych i zdegradowanych. Wszystkie działania w Programie z zakresu ochrony przyrody mają na celu poprawę stanu przyrody na terenie analizowanej jednostki samorządu terytorialnego poprzez zachowanie bioróżnorodności, ochronę siedlisk, walorów przyrodniczych i krajobrazowych oraz powstrzymanie systematycznie postępującej fragmentacji ekosystemów.

Na etapie realizacji zadań typowo inwestycyjnych wyznaczonych w POŚ dla Gminy Lipowiec Kościelny będą wykorzystywane zasoby naturalne tj. woda, gleba, zasoby kopalin, drewno. Największe zużycie surowców naturalnych będą generowały inwestycje związane z budową nowej infrastruktury drogowej, dlatego działania te mogą wiązać się z krótkotrwałym negatywnym i bezpośrednim oddziaływaniem na ten komponent środowiska. Nieuniknionym negatywnym oddziaływaniem na zasoby naturalne będzie trwałe zajęcie terenów biologicznie czynnych pod realizację zaplanowanych zadań infrastrukturalnych. Wielkość zapotrzebowania będzie wynikała jednak z rodzaju inwestycji i zastosowanej technologii. Na etapie sporządzania niniejszej Prognozy nie jest możliwe oszacowanie wielkości zużytych zasobów, jednak mając na względzie lokalny charakter zaplanowanych inwestycji oraz stosowane rozwiązania proekologiczne **nie przewiduje się znaczącego oddziaływania** na ten komponent środowiska.

Zadania wyznaczone w POŚ dla Gminy Lipowiec Kościelny **nie będą mieć znaczącego wpływu** na jakość powietrza atmosferycznego i klimat. **Brak oddziaływania** zidentyfikowano w zadaniach związanych z ochroną przed promieniowaniem elektromagnetycznym, gospodarowaniem wodami, gospodarką wodno-ściekową, gospodarowaniem odpadami, ochroną gleb i zasobów geologicznych.

Oceniono, że wyznaczone w POŚ dla Gminy Lipowiec Kościelny **nie będą mieć znaczącego wpływu** na klimat akustyczny. **Brak oddziaływania** zidentyfikowano w projektach o charakterze nie inwestycyjnym.

Wyznaczone w POŚ dla Gminy Lipowiec Kościelny zadania będą mieć w większości **neutralne lub pozytywne oddziaływanie** na krajobraz kulturowy i zabytki.

Dodatkowo oceniono, że wyznaczone POŚ dla Gminy Lipowiec Kościelny zadania **będą mieć pozytywny długoterminowy** wpływ na zdrowie i warunki życia ludzi oraz dobra materialne. W POŚ wpisany jest szereg projektów nie inwestycyjnych i inwestycyjnych mających pozytywny wpływ na ludzi tj. ograniczenie emisji gazów i pyłów do powietrza, ograniczenie emisji hałasu do środowiska, minimalizacja występowania zjawisk ekstremalnych (powódzie, susze), poprawa sytuacji w zakresie gospodarki wodno-ściekowej, ochrona gleb przed degradacją, ograniczanie ryzyka wystąpienia poważanej awarii oraz ochrona i pielęgnacja zasobów przyrodniczych gminy.

W związku z realizacją projektów inwestycyjnych mogą pojawić się uciążliwości związane z emisją hałasu oraz emisją gazów i pyłów do powietrza na etapie realizacji. Przewiduje się że oddziaływanie zakończy się z chwilą ustania robót oraz będzie to oddziaływanie w granicach terenu, do którego inwestor ma tytuł prawny. Ponadto nie przewiduje się, aby działania te mogły zagrażać życiu i zdrowiu ludzi i pogarszać warunki życia. Ocenia się, że inwestycje **pozytywnie długoterminowo** wpłyną na podniesienie standardu życia mieszkańców Gminy.

11. Informacje możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko

Program ochrony środowiska dla Gminy Lipowiec Kościelny na lata 2018 - 2021 nie przewiduje realizacji zadań, które miałyby oddziaływanie transgraniczne.

12. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, wynikających z realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru natura 2000 oraz integralność tego obszaru.

12.1 Ochrona powierzchni ziemi i krajobrazu

Podczas prowadzenie robót ziemnych i prac budowlanych wskazuje się na właściwe zagospodarowanie mas ziemnych, gromadzenie oddzielnie gruntu oraz warstwy próchniczej (humusu) oraz ponowne ich wykorzystanie w miejscu inwestycji lub w razie potrzeby w innej lokalizacji (np. w celu rekultywacji terenów).

Przeznaczenie terenów pod inwestycje należy prowadzić w sposób racjonalny, wykorzystując w pierwszej kolejności tereny przekształcone, zabudowane. Wskazuje się również na właściwe zachowanie proporcji pomiędzy powierzchnią zabudowaną i powierzchnią biologicznie czynną.

Zamierzenia inwestycyjne należy prowadzić w sposób zapobiegający zanieczyszczeniu środowiska glebowego substancjami chemicznymi. Każde prowadzenie robót budowlanych i robót ziemnych z użyciem sprzętu mechanicznego wymaga właściwego zabezpieczenia terenu wokół inwestycji (ochrona drzew i krzewów) oraz właściwe zagospodarowanie i oczyszczanie generowanych ścieków przed wprowadzeniem do gruntu oraz właściwe zagospodarowanie odpadów w trakcie realizacji inwestycji oraz na etapie eksploatacji.

Negatywne oddziaływanie powinno być również minimalizowane na etapie prowadzenia eksploatacji inwestycji. Wskazuje się na właściwe zagospodarowanie ścieków socjalno – bytowych, gospodarczych oraz wód opadowych i roztopowych z terenów utwardzonych poprzez zastosowanie systemów kanalizacji sanitarnej i systemów kanalizacji deszczowej lub gromadzenie w szczelnych zbiornikach bezodpływowych. W zakresie gospodarki odpadami (odpady budowlane, przemysłowe, komunalne) inwestor/właściciel zobligowany jest uregulować sposób gromadzenia i odbioru wytworzonych odpadów. Zatem odpady będą przekazywane specjalistycznym firmom prowadzącym działalność w zakresie gospodarowania odpadami, posiadającym wymagane prawem zezwolenia.

W przypadku realizacji inwestycji, które kwalifikować się będą jako przedsięwzięcia mogące zawsze znacząco lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko zgodnie z *Rozporządzeniem w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko [18]* konieczna jest właściwa ocena oddziaływania na powierzchnię ziemi i krajobraz obszaru. Przed każdą inwestycją, nie tylko wymagającą sporządzenia Raportu oddziaływania na środowisko, wskazuje się na potrzebę oceny wpływu inwestycji na krajobraz.

12.2 Ochrona wód powierzchniowych i podziemnych

W związku ograniczeniem wpływu ewentualnych nowych inwestycji na wody powierzchniowe i podziemne wskazuje się na właściwe zagospodarowanie i oczyszczanie generowanych ścieków przed wprowadzeniem do gruntu, w trakcie realizacji inwestycji oraz na etapie eksploatacji. Właściwa gospodarka wodnościekowa powinna opierać się o system kanalizacyjny zapewniający zbieranie całości generowanych ścieków i ich oczyszczanie. Stosowanie zbiorników bezodpływowych traktuje się jako rozwiązanie tymczasowe np. na etapie realizacji inwestycji lub w sytuacji braku technicznych i ekonomicznych możliwości na budowę sieci kanalizacyjnych. Wskazuje się również na właściwe zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych z terenów utwardzonych w oparciu o system kanalizacji deszczowej i oczyszczanie ścieków przed wprowadzeniem do wód i gruntu.

12.3 Ochrona różnorodności biologicznej, roślin i zwierząt oraz obszarów podlegających ochronie na podstawie *Ustawy o ochronie przyrody*

W zakresie *Ochrony różnorodności biologicznej, roślin i zwierząt oraz obszarów podlegających ochronie na podstawie Ustawy o ochronie przyrody [4]*, w tym obszarów *Natura 2000* wskazuje się na lokalizację w miarę możliwości inwestycji poza obszarami chronionymi.

W przypadku stwierdzenia występowania gatunków zwierząt w obiektach przeznaczonych do remontu, adaptacji, termomodernizacji, usuwania pokryć azbestowych itp. należy stwierdzić czy gatunki podlegają ochronie prawnej. W sytuacji występowania siedlisk gatunków chronionych wskazuje się na potrzebę uzyskania zezwolenia na odstępstwo od zakazu niszczenia takich siedlisk, które wydaje Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie. Ww. zezwolenie określa termin wykonania prac

(poza okresem lęgowym), jak również wskazuje warunki przeniesienia gniazd w stosowne miejsce. W przypadku stwierdzenia w obiekcie gatunków chronionych ptaków prace należy prowadzić poza okresem lęgowym, a w przypadku nietoperzy poza okresem lęgu i odchowania. Po przeprowadzeniu prac należy w miarę możliwości zachować możliwość gniazdowania i schronienia obecnych w obiekcie gatunków zwierząt. W przypadku braku takiej możliwości należy zapewnić zwierzętom schronienie zastępcze w miejscu bytowania (budki, boksy itp.).

Każde prowadzenie robót budowlanych i robót ziemnych z użyciem sprzętu mechanicznego wymaga właściwego zabezpieczenia terenu wokół inwestycji (ochrona drzew i krzewów) oraz właściwe zagospodarowanie i oczyszczanie generowanych ścieków przed wprowadzeniem do gruntu oraz właściwe zagospodarowanie odpadów w trakcie realizacji inwestycji oraz na etapie eksploatacji.

12.4 Ochrona zasobów naturalnych

Wskazuje się na ochronę zasobów naturalnych poprzez racjonalne ich wykorzystywanie. Istotne jest również właściwe oszacowanie wielkości zapotrzebowania na zasoby naturalne. Działalność gospodarcza winna być prowadzona z zastosowaniem najlepszych dostępnych technik (BAT). Istotnym jest prowadzenie technologii innowacyjnych ograniczających w znacznym stopniu wodochłonność i materiałochłonność gospodarki.

12.5 Ochrona powietrza atmosferycznego i zapobieganie zmianom klimatu

W zakresie ochrony powietrza przed zanieczyszczeniami w ramach realizacji inwestycji wskazuje się na stosowanie najlepszych dostępnych technik (BAT), prowadzenie działalności wewnątrz obiektów budowlanych, wychwytywanie zanieczyszczeń pyłowych i gazowych, a następnie ich oczyszczanie na filtrach/separatorach itp. przed wprowadzeniem do powietrza atmosferycznego, prowadzenie przerw w pracy pojazdów mechanicznych, eliminowanie pracy maszyn i urządzeń na biegu jałowym.

12.6 Ochrona klimatu akustycznego

W zakresie ograniczenia wpływu na klimat akustyczny wskazuje się na stosowanie najlepszych dostępnych technik (BAT), utrzymanie odpowiedniego stanu technicznego urządzeń emitujących hałas, utrzymanie dróg w dobrym stanie technicznym, eliminowanie pracy maszyn i urządzeń na biegu jałowym, prowadzenie działalności wyłącznie w porze dziennej, prowadzenie działalności wewnątrz obiektów budowlanych.

Zgodnie z *Ustawą Prawo Ochrony Środowiska [2]* w przypadku stwierdzenia przez organ ochrony środowiska (na podstawie pomiarów własnych, pomiarów wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska lub podmiotu zobowiązanego do ich przeprowadzenia), że wyniku prowadzonej działalności przekroczone są dopuszczalne poziomy hałasu organ wydaje decyzję o dopuszczalnym poziomie hałasu dla danej instalacji.

12.7 Ochrona krajobrazu kulturowego i zabytków

W przypadku realizacji inwestycji przy obiektach zabytkowych lub w ich sąsiedztwie, na terenach ochrony zgodnie z *Ustawą o ochronie zabytków [8]* wskazuje się na potrzebę analizy wpływu inwestycji na obszary i obiekty cenne kulturowo. Ponadto na podstawie cytowanej wyżej ustawy konieczne będzie

uzgodnienie z właściwym organem ochrony konserwatorskiej zakresu i realizacji prac. Jednocześnie wskazuje się właściwy dobór technik konserwacyjnych przy prowadzeniu inwestycji (prac remontowo-budowlanych, adaptacyjnych, rewitalizacyjnych) przy zabytkach lub w ich sąsiedztwie.

12.8 Ochrona zdrowia i warunków życia ludzi i dóbr materialnych

W zakresie *ochrony zdrowia i życia ludzi* wskazuje się na rozwiązania ochrony przed hałasem i ochrony powietrza atmosferycznego i klimatu. Wybór właściwej lokalizacji w kwestii prowadzenia działalności gospodarczej pozwoli w znacznym stopniu zminimalizować zagrożenie na zdrowie i życie ludzi. Ponadto zastosowanie najnowszych dostępnych technologii (BAT) przy prowadzeniu inwestycji, stosowanie się do zasad bhp, ogrodzenie obszaru przed wtargnięciem osób trzecich pozwoli na wyeliminowanie zagrożenia bezpieczeństwa dla ludzi. Wskazuje się również na właściwe zabezpieczenie każdej inwestycji pod względem ochrony dóbr materialnych osób trzecich.

13. Metody analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwość jej przeprowadzenia

System wdrażania Programu Ochrony Środowiska powinien podlegać na regularnej ocenie poprzez odpowiednio zaplanowane działania monitorujące. Sprawne monitorowanie Programu Ochrony Środowiska wymaga okresowej wymiany informacji pomiędzy jednostkami organizacyjnymi, w zakresie stopnia zaawansowania realizacji poszczególnych zadań. Celem monitoringu jest zatem zbieranie, analizowanie i udostępnianie danych o środowisku i zachodzących w nim zmian, w sposób zapewniający zwiększenie efektywności zaplanowanej polityki środowiskowej. Monitoring jest narzędziem wspomagającym prawne, finansowe i społeczne instrumenty zarządzania środowiskiem. Dostarcza on informacji o efektach wszystkich działań na rzecz ochrony środowiska.

Monitorowanie wdrażania postanowień Programu Ochrony Środowiska polegać będzie głównie na działaniach organizacyjno-kontrolnych, do których należą:

- 1) ocena stopnia wykonania zadań (ocena efektywności wykonania zadań)
- 2) ocena zidentyfikowanych problemów oraz podjętych działań w celu ich rozwiązania lub minimalizacji
- 3) ocena rozbieżności pomiędzy założonymi celami, kierunkami i zadaniami, a ich wykonaniem (ocena przyczynowo-skutkowa)

W celu prawidłowego nadzoru nad realizacją opracowanego Programu wyznaczono wskaźniki monitorowania, które będą pomocne w przedstawianiu stopnia realizacji założonych zadań. Dla każdego z wyznaczonych wskaźników określono wartość bazową i docelową, które będą podstawą do opracowania Raportów oraz przyszłych aktualizacji POŚ. Przy ustalaniu wskaźników monitorowania wzięto pod uwagę istniejące uwarunkowania środowiskowe, wyznaczone cele i kierunki interwencji oraz dostępność danych ilościowych i jakościowych.

Ponadto jako główne narzędzie służące analizie skutków realizacji zadań POŚ dla Gminy należy wskazać system Państwowego Monitoringu Środowiska. Zgodnie z art. 25 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Ustawy Prawo Ochrony Środowiska [2] stanowi on system pomiarów, ocen i prognoz stanu

środowiska oraz gromadzenia, przetwarzania i rozpowszechniania informacji o środowisku. Monitoring, powinien być prowadzony w cyklu rocznym, a sprawozdania z jego realizacji powinny być udostępniane, zgodnie z wymogami *Ustawy Prawo Ochrony Środowiska* [2], co najmniej w cyklu dwuletnim. System oceny skutków środowiskowych realizacji POŚ dla Gminy powinien być oparty na odpowiednio dobranych wskaźnikach presji, stanu i reakcji.

Oprócz monitoringu państwowego, jako narzędzie służące monitorowaniu skutków funkcjonowania obiektów i urzędzeń w środowisku należy wskazać analizę (monitoring) porealizacyjny - instrument mający na celu praktyczną weryfikację ustaleń/zaleceń zawartych w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

14. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie

Z uwagi na fakt, że dla realizacji zadań ujętych w Programie nie przewiduje się negatywnego oddziaływania na środowisko, nieuzasadnione jest proponowanie działań alternatywnych. Alternatywą dla rozwiązań zawartych w dokumencie może być tzw. wariant zerowy czyli brak realizacji zaplanowanych zadań. Należy jednak zaznaczyć, że w przypadku wyboru tego wariantu, stan środowiska może ulec pogorszeniu.

15. Wykaz aktów prawnych

- [1] Ustawa z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2017 poz. 1405 – tekst jednolity)
- [2] Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo Ochrony Środowiska (Dz.U. z 2017r., poz. 519 – tekst jednolity)
- [3] Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. 2016r., poz. 778 – tekst jednolity)
- [4] Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2015, poz. 1651 – tekst jednolity z późn. zm.);
- [5] Ustawa z dnia 3 lutego 1995r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz.U. 2017r., poz. 1161 – tekst jednolity z późn. zm.)
- [6] Ustawa z dnia 24 kwietnia 2015r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze wzmocnieniem narzędzi ochrony krajobrazu (Dz. U. z 2015r., poz. 774)
- [7] Ustawa z dnia 9 października 2015r. o rewitalizacji (Dz.U. z 2015r., poz. 1777)
- [8] Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U. z 2014r., poz. 1446 – tekst jednolity z późn. zm.)
- [9] Ustawa z dnia 20 lipca 2017r. Prawo wodne (Dz. U. z 2017r., poz. 1566);
- [10] Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2013r., poz. 21 – tekst jednolity z późn. zm.)
- [11] Ustawa z dnia 13 września 1999r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. 2017r., poz. 1289 – tekst jednolity)
- [12] Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze (Dz.U. 2015r., poz. 196 – tekst jednolity z późn. zm.)

- [13] Ustawa z dnia 6 września 2001r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2016r., poz. 1764 – tekst jednolity)
- [14] Ustawa z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz.U. 2016 poz. 446 – tekst jednolity)
- [15] Ustawa z dnia 6 grudnia 2006r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2014r., poz. 1649 ze zm.)
- [15] Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. z 2017r., poz. 1376)
- [16] Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. z 2014, poz. 112 – tekst jednolity z późn. zm.)
- [17] Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów (Dz.U. Nr 192, poz. 1883).
- [18] Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2016r., poz. 71 – tekst jednolity z późn. zm.)
- [19] Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. z 2014r., poz. 1409)
- [20] Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz. U. z 2014, poz. 1408)
- [21] Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 6 października 2014r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2016r., poz. 2183)
- [22] Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 28 czerwca 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy, prowadzenia ruchu oraz specjalistycznego zabezpieczenia przeciwpożarowego w odkrywkowych zakładach górniczych wydobywających kopaliny pospolite (Dz. U. 2002r., nr 109 poz. 962 z późn. zm)
- [23] Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 września 2002 r. w sprawie standardów jakości gleby oraz standardów jakości ziemi (Dz.U. 2002, nr 165, poz. 1359)
- [24] Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 18 listopada 2014r. w sprawie warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu ścieków do wód lub ziemi, oraz w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego (Dz. U. z 2014r., poz. 1800)

16. Bibliografia

- 1) Wytyczne do opracowania wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska, Ministerstwo Środowiska, 2015
- 2) Długookresowa strategia rozwoju kraju „Polska 2030”. Trzecia fala nowoczesności, Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji, 2013
- 3) Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, 2017
- 4) Strategia „Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko”, Ministerstwo Gospodarki, Ministerstwo Środowiska, 2014
- 5) Strategia innowacyjności i efektywności gospodarki „Dynamiczna Polska 2020”, Ministerstwo Gospodarki, 2013
- 6) Strategia rozwoju transportu do 2020 roku (z perspektywą do 2030 roku), Ministerstwo Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej, 2013
- 7) Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa na lata 2012–2020, Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, 2012
- 8) Polityka energetyczną Polski do 2030 roku, Ministerstwo Gospodarki, 2009
- 9) Krajowy Program Ochrony Powietrza w Polsce do roku 2020, Ministerstwo Środowiska, 2015
- 10) Aktualizacja Krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych, Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej, 2015
- 11) Krajowy plan gospodarki odpadami 2014, Warszawa, 2015
- 12) Krajowy program zapobiegania powstawaniu odpadów, Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska, 2015
- 13) Program wodno – środowiskowy kraju, Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej, 2010
- 14) Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014–2020, Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju, 2014
- 15) Program ochrony i zrównoważonego użytkowania różnorodności biologicznej oraz Plan działań na lata 2014–2020, Ministerstwo Środowiska, 2014
- 16) Strategiczny Plan Adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030, Ministerstwo Środowiska, 2013
- 17) Mazowiecki Regionalny Program Operacyjny 2014–2020, Zarząd Województwa Mazowieckiego
- 18) Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego, Sejmik Województwa Mazowieckiego
- 19) Plan zagospodarowania przestrzennego województwa Mazowieckiego, Samorząd Województwa Mazowieckiego,
- 20) Wojewódzki Plan Gospodarki Odpadami dla województwa, Zarząd Województwa Mazowieckiego
- 21) Program ochrony powietrza dla stref województwa mazowieckiego, w których został przekroczony poziom docelowy benzo(a)pirenu w powietrzu, Sejmik Województwa Mazowieckiego
- 22) Program ochrony powietrza dla strefy mazowieckiej, w której zostały przekroczone poziomy dopuszczalne pyłu zawieszonego PM₁₀ i pyłu zawieszonego PM_{2,5} w powietrzu, Sejmik Województwa Mazowieckiego
- 23) Plan działań krótkoterminowych dla strefy mazowieckiej, w której istnieje ryzyko wystąpienia przekroczenia poziomu alarmowego i docelowego ozonu w powietrzu, Sejmik Województwa Mazowieckiego
- 24) Program Ochrony Środowiska Województwa, Samorząd Województwa Mazowieckiego
- 25) Ogólne kierunki działania Inspekcji Ochrony Środowiska w latach 2016-2020, Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, 2015
- 26) Program Państwowego monitoringu środowiska województwa mazowieckiego, Mazowiecki Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska,
- 27) Raporty o stanie środowiska w województwie mazowieckim, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska,
- 28) Program ochrony środowiska dla Powiatu Mławskiego, Samorząd Powiatu Mławskiego
- 29) Strategia Rozwoju Powiatu Mławskiego, Samorząd Powiatu Mławskiego,
- 30) Program usuwania wyrobów zawierających azbest dla Gminy Lipowiec Kościelny

Wersawa 24.04.2018 r.
(miejscowość, data)

OŚWIADCZENIE

Zgodnie z art. 66 ust. 1 pkt 19 a ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2017 r., poz. 1405), w związku z art. 74a ust. 2 ww. ustawy oświadczam, że:

- ☐ *ukończyłam/-lem, w rozumieniu przepisów o szkolnictwie wyższym, co najmniej studia pierwszego stopnia lub studia drugiego stopnia, lub jednolite studia magisterskie na kierunkach związanych z kształceniem w obszarze:
- a) nauk ścisłych z dziedzin nauk chemicznych;
 - b) nauk przyrodniczych z dziedzin nauk biologicznych oraz nauk o Ziemi;
 - c) nauk technicznych z dziedzin nauk technicznych z dyscyplin: biotechnologia, górnictwo i geologia inżynierska, inżynieria środowiska;
 - d) nauk rolniczych, leśnych i weterynaryjnych z dziedzin nauk rolniczych, nauk leśnych
- ☒ *ukończyłam/-lem, w rozumieniu przepisów o szkolnictwie wyższym, co najmniej studia pierwszego stopnia lub studia drugiego stopnia, lub jednolite studia magisterskie i posiadam co najmniej 5-letnie doświadczenie w pracy w zespołach przygotowujących raporty o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko lub prognozy oddziaływania na środowisko, lub brałam/-lem udział w przygotowaniu co najmniej 5 raportów o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko lub prognoz oddziaływania na środowisko.

Jestem świadoma/-my odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

(podpis autora raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia
na środowisko, a w przypadku zespołu autorów
– kierującego tym zespołem)

*niewłaściwe skreślić